

PATNUBAY NG BAYAN

THE PEOPLE'S GUIDE—GUIA DEL PUEBLO

YEAR
ANO
TAON

IV

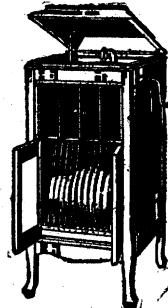
MANILA, OCTOBER
MAYNILA, OKTUBRE

1918

No.
BLG. 42

LA GENTE DE CULTURA Y REFINAMIENTO INVARIABLEMENTE ELIJE LA GRAFONOLA COLUMBIA

Por que posee ese rico tono de pajaro y recrea la voz humana.

Alistaos ahora en el ejercito de la alegría de **COLUMBIA**, que está siempre en la línea de trincheras con la mejor música del mundo.

Hay una **GRAFONOLA COLUMBIA** a precios al alcance de un hogar moderado tanto como del rico.

PRECIOS RAZONABLES—CON FACILIDAD PARA EL PAGO.

-P. 17.50, 35.00, 40.00, 50.00, 75.00, 100.00, 130.00 hasta 550.00.

Se facilitan catalogos e informes a quien los pida.

BECK'S

ESCOLTA

RECREADORES MUSICALES

MANILA

Urrutia y C.ª

Exportadores é Importadores

Comerciantes en toda clase de productos del país
Consignatarios de los vapores.

‘Albay,’ y Ntra. Sra. de Begoña,’ con servicio regular á
los puertos de Legaspi, Tabaco, Lagonoy y Daet.

Muelle de la Industria 1043
MANILA, I. F.

Dirección Telegráfica: “URRUTIA”

P. O. Box 597

Claves: AI, ABC, 4.a y 5.a Edicion y Lieber's

Teléfono 319

INSULAR LUMBER COMPANY

Our Tanguile and Almon Lumber Offers an Acceptable
and Reasonably Priced Substitute

FOR

MAHOGANY

Large Stocks Always on Hand • Well Manufactured
and Seasoned.

Write for Samples and Prices.

MANILA, P. I.

THE PEOPLE'S GUIDE

ENGLISH SECTION

EDITOR P. L. STANGL, B. S.
P. O. Box 733, Manila.

PROPRIETOR AND MANAGER:
SOFRONIO G. CALDERÓN
758 Reina Regente, Binondo, Manila.

SUBSCRIPTIONS

Single No.	₱ 0.10
One year	, 1.00
" " in provinces	, 1.20
U. S. and Foreign: one year ,	2.00

4th Year.

MANILA, OCTOBER 1918

No. 42

Coming Across

In these days of strenuous endeavor, when old things are passing away, and the fire of high purpose is freeing society overnight, as it were, of many long tolerated evils, as intemperance, the social evil and others of the kind, it would seem as if the time had come to make a clean sweep of such unclean things in all places and under all disguises.

It would seem that, when even, as the press tells us, the Secretary of the Interior is taking active, and we hope, permanently effective, measures to stamp out the noisome plague of dance halls, roadhouses, cabarets and other, as thinly disguised dens of inmorality and breeding spots of crime, and when poor, ignorant, *tienda* keepers are sent to prison for selling illegally liquor to soldiers, that such things as hundred thousand pesos racetracks, as insults of the most insolent kind, should likewise be no longer tolerated.

Surely, with a fourth Liberty loan in full swing, a country facing such an issue cannot permit the wealthy to flaunt their gambling in the face of the community any longer in this way.

Just as an awakened public conscience made the Carnival impossible, the same reasons with far greater force, apply to this case, the one was merely wasting money desperately needed elsewhere, while the other, while being all this in the worst form, is gambling of the most flagrant type, however varnished over by hypocrisy and hollow phrases, more thieves, embezzlers and swindlers have been made by the racetrack than perhaps any other agency, while as to being a sport, with the pitiable rats called racehorses in the Philippines, none but a cynic will so pretend; the claim of improving the stock of horses likewise falls to the ground in a country that has no horses worth speaking of; aside from the fact that horseracing, with totalizer attachment, never did nor will do anything to better it.

In these times of stress no forms of gambling, whether *monte* by cocheros and the like or horseracing even by millionaires, should be tolerated, as an insult to those ideals embodied in the Liberty Loan and the Red Cross.

PHONE
3576

I. de LEON
EXPERT HOUSE & SIGN PAINTER
AT LOWEST PRICES.

175 ROSARIO, BINONDO, MANILA.

TEL.
3576

Code of Morals for Boys and Girls

From Bureau of Education

(Conclusion)

VIII. The Eighth Law Is THE GOOD FILIPINO WORKS IN FRIENDLY COOPERATION WITH HIS FEL- LOW WORKERS.

One man alone could not build a city or a great railroad. One man alone would find it hard to build a house or a bridge. That I may have bread, men have sowed and reaped, men have made plows and threshers, men have built mills, men have made stoves and kept stores. As we learn better how to work together, the welfare of our country is advanced.

1. In whatever work I do with others, I will do my part and will help others do their part.
2. I will keep in order the things which I use in my work. When things are out of place, they are often in the way, and sometimes they are hard to find. Disorder means confusion, and a waste of time and patience.
3. In all my work with others, I will be cheerful. Cheerlessness depresses all the workers and injures all the work.
4. When I have received money for my work, I will be neither a miser nor a spendthrift. I will save or spend as one of the friendly workers of the Philippines.

IX. The Ninth Law Is THE GOOD FILIPINO IS KIND.

Those who are of different races, colors and conditions must live together. Every unkindness hurts the common life, every kindness helps the common life. Therefore:

1. I will be kind in all my thoughts. I will bear no spites or grudges. I will not think myself above any other boy or girl just because I am of a different race

THE WILLIAMS FASHION TAILORING
SASTRERIA DE G. MASIGLAT
221 PLAZA STA. CRUZ

Se recibe toda clase de trabajos concerniente al ramo de sastrería. Espero pues se sirva Vd. honrarme con su confianza utilizando mis servicios en esta sastrería por lo cual le doy anticipadas muchas gracias.

ESPECIALMENTE MODERNO
G. Masiglat.

color or condition. I will never despise anybody.

2. I will be kind in all my speech. I will not gossip nor will I speak unkindly of anyone. Words may wound or heal.
3. I will be kind in my acts. I will not selfishly insist on having my own way. I will always be polite. Rude people are not good Filipinos. I will not trouble unnecessarily those who do work for me. I will do my best to prevent cruelty, and will give my best help to those who need it most.

X. The Tenth Law Is

THE GOOD FILIPINO IS LOYAL.

If our Philippines is to become ever greater and better, citizens must be loyal, devotedly faithful; in every relation of life.

1. I will be loyal to my family. In loyalty I will gladly obey my parents or those who are in their place. I will do my best to help each member of my family to strength and usefulness.
2. I will be loyal to my school. In loyalty I will obey and help other pupils to obey those rules which further the good of all.
3. I will be loyal to my town, my province, my country. In loyalty I will respect and help others to respect their laws and their courts of justice.
4. I will be loyal to humanity. In loyalty I will do my best to help the friendly relations of my country with every other country, and to give to everyone in every land the best possible chance.

If I try simply to be loyal to my family, I may be disloyal to my school. If I try simply to be loyal to my school, I may be disloyal to my town, province and country. If I try to be simply loyal to my town, province and country, I may be disloyal to humanity. I will try above all things also to be loyal to humanity; then I shall be loyal to my country, my province and my town, to my school and to my family.

And he who obeys the LAW OF LOYALTY

The Sanitary Steam Laundry

TELEFONO 529
918 CALLE ARLEGUI

Es la mas conocida lavandería de vapor.

Lava higiénicamente las ropas y muy á propósito para esta temporada de enfermedades contagiosas.

"obeys all of the other nine laws of the Good Filipino."

2. An admirable condensed statement of this code has been made by Abigail Pearce, Associate Professor of English, State Normal College, Ypsilanti, Michigan. This abridged code is as follows:

1. I will be healthy in body and mind
The Law of Health.
2. I will be self controlled in tongue, temper, and thoughts.
The Law of Self-control.
3. I will be self-reliant, thinking and choosing for myself.
The Law of Self-reliance.
4. I will be reliable, honest in word and deed.
The Law of Reliability.
5. I will play fair, playing for the success of my team and the fun of the game.
The Law of Clean Play.
6. I will do my duty, easy or hard.
The Law of Duty.
7. I will be a good workman, doing the right thing in the right way.
The Law of Good Workmanship.
8. I will observe the law of team-work, cooperating heartily with others.
The Law of Team-Work.
9. I will be kind in thought, speech, and act.
The Law of Kindness.

10. I will be loyal to family, school, town, province, country and humanity.

The Law of Loyalty.

CAMILO OSIAS,
Acting Director of Education.

What is a Liberty Loan Bond?

Liberty Loan Bond is the written promise of the UNITED STATES GOVERNMENT

to pay you a certain sum of money within a certain number of years after its date, with interest of four or four and one quarter per cent, payable twice a year.

In other words—the United States Government asks you to loan it P-100.00: P-200.00: P-500.00; or P-5000.00 or whatever sum you can afford to loan. You turn this money over to your Municipal Treasurer, or to any Liberty Loan Committee. The Treasurer or person accepting your money, gives you an OFFICIAL Government receipt. Later on when the BONDS, (the written promise of the U. S. Government to repay this money after so many years) arrive, they are delivered to you. You hold them and twice each year, receive from the bank, interest at the rate of four and one quarter per cent., per annum.

WHAT IS INTEREST?
If you go to the bank and borrow money

Yu Biao Sontua

DASMARIÑAS No. 209. MANILA, I. F.

Comerciantes
en toda clase de productos
del País.

Importación de Arroz.
Molino de Arroz en Bautista,
Pangasinan.

ARMADORES DEL VAPOR

Y. SONTUA

SUCURSALES:

Calbayog, Catbalogan, Carigara, Tacloban y Surigao.

Dirección telegráfica: "SONTUA."

Tel. 68, P. O. Box 186.

—the bank makes you pay so much every year for the money borrowed. This is called "interest". If you pay four per cent, interest, it means that you pay four percent on P-100 pesos, or four pesos per year for every P-100 you borrow.

Now when the United States Government asks you to loan it your money, it also pays you interest. Four percent interest on Liberty Bonds means that every year you receive from the United States Government at least four pesos for every P-100 pesos which you loan it. You collect two pesos say in June and two pesos say in December. In other words, the United States Government pays the four pesos to you as interest, in two payments, or half of it every six months.

ARE LIBERTY BONDS A SAFE AND GOOD INVESTMENT?

Liberty Bonds, as we stated before, are the written promise of the United Government to repay what you loan to it, after so many years. Remember the United States Government promises this—the largest, the richest, the greatest and the most Democratic Government in the world, makes this promise. Your investment could be NO SAFER, no country is so large and rich nor so honest as the United States Government. A Liberty Bond is just as good as your pesos, should a Liberty Bond be of no value then

your pesos will be worthless too. In fact, a Liberty Bond is even better than your pesos for the Government pays you no interest on your pesos but it does pay you interest on your Liberty Bonds.

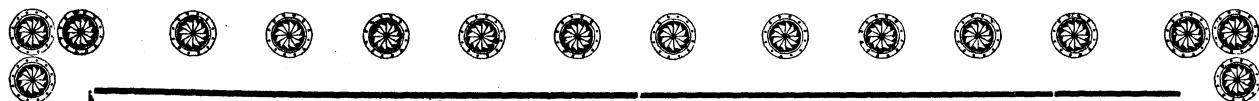
CAN I GET MORE INTEREST THAN THE UNITED STATES GOVERNMENT PAYS ME FOR MY MONEY?

Four percent is very good interest when there is no risk. You put your money in the Bank and you do not get so much interest. You may put your money into business and get more for it than the interest which the bonds pay. But—suppose the business fails? Suppose it burns up? Suppose the people managing it are dishonest? Then you lose every cent which you put into business. Many people put money in other things, in other business but—THEY ARE TAKING CHANCES—they are not assured that their money is safe. A Liberty Bond is the safest and best investment.

WHERE LIBERTY BONDS CAN BE BOUGHT

All provincial and municipal treasurers, Woman's Clubs and provincial Liberty Loan Committees are supplied with full information, official receipts and all necessary blanks for subscriptions. See your municipal treasurer today and invest in the best and safest security in the world

WOMAN'S CLUBS OF THE PHILIPPINES

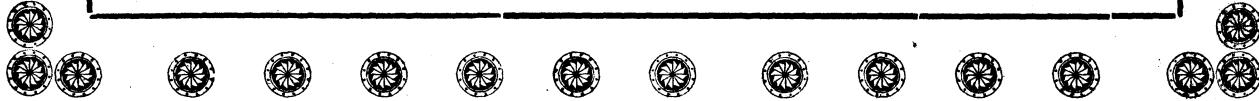
"EL HOGAR FILIPINO"

SOCIEDAD MUTUA DE CONSTRUCCION Y PRESTAMOS

MANILA

Hacemos operaciones en cualquier provincia de Filipinas, siempre que sean de alguna importancia, produzcan renta segura las garantias y esten registradas estas con titulos antiguos de dominio o Torrens.

Nuestro sistema se adapta lo mismo a las fincas urbanas que a las explotaciones agricolas de importancia.

A case of dishonesty

Dick had been working in the office nearly a month before his employer told him that he was too dishonest to work there longer; he must either justify the high recommendations for honesty that his teachers and others had given him, or else he must get a job elsewhere.

Dick was stunned. He flushed crimson and swallowed hard. It was difficult to believe he had heard aright.

"Dishonest?" he said, at last. "Do you mean that you think I am a thief?"

"Dishonesty always means theft of some kind," answered Mr. Wood. "The kind that you are guilty of is commonly called by other names, but it is dishonesty just the same."

"I don't understand."

"You will in a minute. In the four weeks that you have been here you have been late in getting to work half a dozen mornings, and several times at noon you have taken much more time than we allow for luncheon. That is taking something that does not belong to you—something that I have bought and paid for. Isn't that theft?"

"Yes I suppose it is," admitted Dick "but—"

"And not only have you stolen time that belonged to me," continued Mr. Wood, "but you have stolen the time of others, and the attention that they should have given to their work. For example, the superintendent tells me that you came back to him three times yesterday about finding the firm to which you were sent to deliver a small parcel. It is true that the firm has changed its place of business, but you could easily have traced it by means of the directory or the telephone book. Some might call it laziness or lack of self-reliance on your part, but I call it plain dishonesty, for you were using the time and thought of a busy fellow-worker in doing what you are expected to do yourself, are perfectly able to do and are paid to do."

"Yes, I see," admitted Dick again.

"Once I left you here to file some papers and close the office at night," continued Mr. Wood. "The next morning I found the door of the vault wide open. That was more than carelessness, more than the neglect to obey orders. It was an offer to help any thief who might have come along that night. It was the misuse of valuable things that did not belong to you.

"I might mention other instances, but these will show what I mean when I say that you have not been honest since you have been working here—honest with yourself or honest with me. But I am going to give you a trial for another month. See if you can not live up to those recommendations of honesty that you brought when I hired you."

His tone was gentle and his smile friendly as he laid his hand on Dick's shoulder; and the boy thanked him. "I think that I understand," he said, "and I'll try to be honest in the biggest and broadest sense of the term."—*Youth's Companion.*

Are YOU going UP —or Down?

Are you making any progress in your work? Unless you are going forward, you are sliding backward. There is no avoiding the issue. You can not remain stationary. If you are forging ahead as you think you should, equip yourself with special training for your work, and get ready for a more important position at a bigger salary. We can help you, just as we have aided thousands of ambitious young men and women to obtain increases in salary and promotion. The way is easy.

Start TODAY

The I. C. S. can train you in your own home during your spare time, exclusively. To start, simply mark below the course which interests you, give your name and address, and send us the coupon. By return mail full free information will go forward to you.

Last year more than five thousand students reported increases in salary and promotion due to their I. C. S. Training. Decide that you also will go UP with the help of the I. C. S., and make out your coupon right now.

Send coupon NOW!

-----*(Tear off HERE)*-----

PHILIPPINE AGENCY

International Correspondence Schools

Masonic Temple Bldg, Escolta,

Dept. 15-11, Manila, P. I.

Salesmanship	Telephone Expert
Advertising Man	Agriculture
Show-Card Writing	Livestock and Dairying
Window Trimming	Poultry Farming
Bookkeeper	Architecture
Stenographer	Contracting and Building
Civil Service Exams.	Concrete Construction
Commercial Law	Structural Engineer
English	Bridge Engineer
High School Mathematics	Draftsman
Teacher	Plumbing
Commercial Illustrating	Civil Engineer
Farm Management	Surveying and Mapping
Industrial Engineer	R. R. Constructing
Lettering and Sign Painting	Municipal Engineer
Stationary Engineer	Mining Engineer
Marine Engineer	Metallurgist
Gas Engineer	Chemist
Automobile Running	Higher Accounting
Refrigeration Engineer	Complete Telegraphy
Mechanical Engineer	
Machine Designer	
Navigation	
Cotton Manufacturing	
Electrical Engineer	
Electric Lighting	

Just your
name and
address HERE.

GUIA DEL PUEBLO

SECCION CASTELLANA

EDITOR Y ADMINISTRADOR

SOFRONIO G. CALDERON

758 Reina Regente,
Binondo, Manila.

LOS PRECIOS DE SUSCRIPCION

Número suelto	₱0.10
Un año anticipado en Manila	, 1.00
En provincias	, 1.20
En Estados Unidos y en el extranjero	, 2.00

4.o Año.

MANILA, OCTUBRE 1918.

Núm. 42.

Progreso Agrícola

La Agricultura, como ha dicho alguien, es la ciencia primitiva y privilegiada del hombre, la ocupación más sencilla, noble, y más digna, es la base y principal fundamento de las riquezas de toda sociedad. Ella es, pues, el origen y manantial de la riqueza pública y el más firme apoyo de los Estados, y variando y extendiendo las producciones particulares de su suelo, las darrama en el comercio, y de aquí, el intereses que despierta todo cuanto atañe á la misma en nuestro país, y justo es, que consagremos á tan importante ramo nuestro tiempo, dando á conocer lo que fué y lo que es, para deducir la suerte que la deparara en el mañana.

Se ha dicho, se propalaba y hasta se aseguró con visos de la mayor sinceridad, que la desidia por un lado, el desconocimiento por otro, y la carencia, por tanto, de una educación adecuada en materia agrícola, nos ha traído á una situación tan poco lisonjera, como la que hasta ahora existe, sin parar mientes en lo que se ha verificado, sin la menor consideración á cuantos trabajos se realizaron en pró de nuestra principal fuente de riqueza pública.

Tal estado de cosas, acusaría en el hijo del país una falta intolerable, aparte de ser ello causa bastante para buscar un nuevo argumento

con que engrosar ese ejército de razonamientos que con una constancia espartana, han venido sacándose á luz, para deducir de aquí, una falta de civilización que ocasiona pérdida de ciertos derechos concedidos á los países que ostentan su nacionalidad, aún cuando de hecho, en muchos respectos pudieramos invocar faltas y actos que desdicen de países á quienes se denomina civili-zados.

No ha permanecido, por fortuna para nosotros, esta hermosa tierra que nos vió nacer, tan atrasada en cuanto á los medios agriculturales, siendo de ello buena prueba, que cuando Legazpi llegó á Kabalian el 5 de Marzo de 1565, descubrió muchas sementeras de arroz y mijo, con gran número de palmeras y plátanos, pero es más, aquel insigne Adelantado manifestó en una de sus memorias al soberano de España, que los naturales del país poseían en sitios retirados y á cubierto de las depredaciones de la morisma, terrenos que cultivaban, cuyos productos pasaban á ser de la propiedad de los jefes de cada barangay, quienes concertaban un sistema de aparcería, si los trabajos, se verificaban por las familias libres.

Había, como se vé, una base explendida, sobre la cual se podía impulsar esa fuente de

Si quereís prosperar en vuestro negocio ó en vuestra profesión, no solo necesitais capacidad sino principalmente el que os conozca el público: y por eso debeis tener **Carátulas**

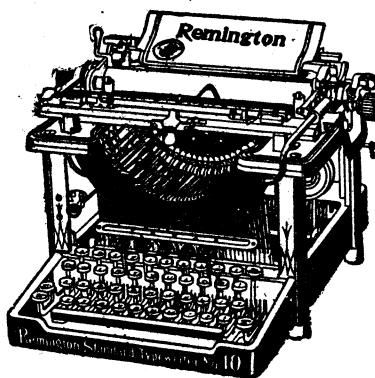
Acudid pues á

PEDRO C. DOMINGO

307 Bustos, Sta. Cruz, Manila. Tel. 3147

Precios al alcance de cada uno.

RECUERDE ESTO

Cuando V. necesite una maquinilla de escribir, sea nueva o de segunda mano, recuerde que somos AGENTES EN FILIPINAS de la FAMOSA MAQUINILLA

Remington

Tenemos tambien muchas otras marcas de maquinillas de segunda mano de las mejores clases que vendemos en muy bajos precios.

**MANILA TRADING & SUPPLY CO.
155-159 ESCOLTA--MANILA**

riqueza, y nos es raro que el P. Plasencia en su célebre informe fechado en Nagkarlang el 24 de Octubre de 1589 acerca de *Las costumbres de los indios tagalos de Filipinas*, se expresara así: «Las tierras donde poblaron las repartieron en todo el barangay, y así conocía cada uno de cada barangay las suyas, en particular la que es de regadío; y ninguno de otro barangay labrada en ellas si no se las compraba ó heredándolas. En los tingues ó serranías no las tienen partidas, sino sólo por barangayes, y así como sea de aquel barangay, aunque haya venido de otro pueblo cualquiera, como haya cogido el arroz quien comienza arrozar una tierra la siembra y no se la puede quitar. Otros pueblos hay, como Pila de la Laguna, en que pagaban estos Maharlikas al Dato cada uno cien gantas de arroz, más esto era porque cuando vinieron allí á poblar, tenía ya tierras otro principal ocupadas, y compróselas, el que de nuevo vino, con su oro; y así los de su barangay le pagaban este terrazgo y repartía las tierras á quien quería. Agora, después que hay españoles no se lo dan.»

Y otro escritor de los primeros años de la dominación hispana, Don Miguel Laorca, refiriéndose á la labor verificada en estos pueblos, dice que tenian siete dias para labrar sus tierras.

Había, pues, terreno abonado para construir sobre aquella hermosa cimentación que hallaron los primeros pobladores hispanos, pero se hizo algo más que todo eso: las leyes constantemente marcaban el interés que en la Metrópoli y en el mismo país existía para el desarrollo del ramo agrícola, dictándose muy oportunas recomendaciones por las Leyes de Indias, que luego fueron enmendadas por otras prescripciones hijas de la experiencia recogida y de profundos estudios.

En el siglo XVII siguiente á la conquista por España de estas fértiles tierras, hombres estudiosos trataron de lo mucho que atesoraba el terreno filipino, y se contaron entusiasmos plausibles entre algunos gobernadores generales, como Basco de Vargas, que dedicaba con preferencia su atención á tan útil y beneficioso ramo público.

Mucho hay que decir que no cabe en los estrechos moldes de un artículo, si ha de darse á este servicio toda la importancia que reclama, y como es nuestro deseo pasar una revista á cuanto ha venido aconteciendo desde el siglo XVI hasta finalizar el XIX para entrar luego en los trabajos que se vienen verificando en esta nueva centuria, dejarémos por otro dia el tratar de los actos realizados durante ese lapso de tiempo.

MANUEL ARTIGAS y CUERVA.

Resumen General de las víctimas de la Inquisición de España desde 1481 hasta 1808.

(La tabla siguiente, formada de los archivos recogidos por orden de Napoleón I y pertenecientes a la misma Inquisición, dará alguna idea de la obra espantosa de la Inquisición en España.)

MINISTERIO O GOBIERNO	Años que comprende	Quemados vivos	Quemados en estatua	Condenados a galeras, etc.	TOTAL
Bajo el ministerio del inquisidor general Torquemada	1481 á 1498	10,220	6,840	97,371	114,431
Bajo el ministerio de Deza	1498 á 1507	2,592	829	32,952	36,373
Bajo el de Cisneros.	1507 á 1517	3,564	2,232	48,059	53,855
Bajo el de Adriano.	1517 á 1521	1,620	560	21,835	24,015
Interregno	1521 á 1523	324	112	4,481	4,917
Bajo el Ministerio de Manrique . .	1523 á 1538	2,250	1,125	11,250	14,625
Bajo el de Tabera	1538 á 1545	840	420	6,520	7,780
Bajo el de Loaisa y bajo el reinado de Carlos Quinto	1545 á 1556	1,320	660	6,600	8,580
Bajo el reinado de Felipe II . . .	1556 á 1597	3,990	1,845	18,450	24,285
Bajo el de Felipe III	1597 á 1621	1,840	692	10,716	13,248
Bajo el de Felipe IV	1621 á 1665	2,852	1,428	14,080	18,360
Bajo el de Carlos II	1665 á 1700	1,632	540	6,512	8,684
Bajo el de Felipe V	1700 á 1746	1,600	760	9,120	11,480
Bajo el de Fernando VI	1746 á 1759	10	5	170	185
Bajo el de Carlos III	1759 á 1788	4		56	60
Bajo el de Carlos IV	1788 á 1808		1	42	43
Totales.	328 años	34,658	18,049	288,214	340,921

Añade el autor de la Historia de donde sacamos esta tabla, lo siguiente:

“Como se vé, el total general de las víctimas de la Inquisición de España solamente desde 1481 hasta 1808 se eleva a 340,921, sin comprender las que sufrieron la pena de prisión, presidio o destierro bajo el reinado de Fernando VII, cuyo número es bastante considerable.

“Si se añadiesen á las condenas que tuvieron lugar en la Península, las de los otros países sometidos á la Inquisición de España, tales como Sicilia, Cerdeña, Flandes, América, las Indias,

etc., se horrorizarían nuestros lectores al ver el inmenso número de infelices que el Santo Oficio condenó para hacerlos más buenos católicos.

“Más de cinco millones de habitantes desaparecieron del hermoso territorio de España durante el ejercicio del terrible ministerio del santo tribunal.”

Hemos de hacer constar que todas las víctimas de la Inquisición no fueron por causa del Evangelio, sino por cualquier causa que ellos creyeseen contraria al Catolicismo. (De *El Evangelista*.)

ANTONIO M. H. LIM-GENCO Y CO.

PLAZA DEL CONDE N.º 127, MANILA, I. F.

Comisiones y Consignaciones de tabaco rama de Isabela,

Cagayan y Pangasinan.

Teléfono 3620

P. O. Box 901.

¿Que es un Bono del Emprestito de la Libertad?

Un Bono del Emprestito de la Libertad es una promesa por escrito del

GOBIERNO DE LOS ESTADOS UNIDOS

de pagaros cierta cantidad de dinero en determinado número de años después de su fecha, con un interés de cuatro ó cuatro y un cuarto por ciento pagaderos semestralmente.

En otras palabras—el Gobierno de los Estados Unidos os pide que le presteis P-100; P-200; P-500; P-5,000 ó cualesquier suma que podáis prestarle. Entregais vuestro dinero al Tesserero Municipal ó á cualquier Comité del Emprestito de la Libertad. El Tesorero ó la persona que acepta vuestro dinero, os librará un recibo OFICIAL del Gobierno. Más tarde, cuando los BONOS (la promesa por escrito del Gobierno de los EE. UU. á pagaros después de cierto número de años) lleguen, os serán entregados. Vosotros, los conservaréis y semestralmente, recibréis del banco un interés á razón de cuatro ó cuatro y un cuarto por ciento anual.

QUE ES INTERES?

Si os diríjís á un banco y pedís prestado cierta cantidad de dinero—el banco os hará pagar una cantidad anual por el dinero que se os presta. Esta cantidad se llama "interés". Si pagaraís un interés al cuatro por ciento, ello significaría, cuatro por ciento sobre P-100, ó sean P 4.00 anuales por cada P-100 que pedís prestado.

Ahora bien, cuando el Gobierno de los Estados Unidos os pide que les presteis vuestro dinero tambien os paga interés. Cuatro por ciento de interes sobre los bonos de la Libertad significa que cada año recibireis del Gobierno de los Estados Unidos, por lo menos P 4.00 en cada P-100 que le presteis. Vosotros cobraréis P 2.00 en Junio, pongamos el caso, y otros P 2.00 en Diciembre. En otras palabras, el Gobierno de los Estados Unidos os pagará P 4.00 á guisa de interés en dos plazos ó sea la mitad de dicha suma cada seis meses.

Damas

En estos tiempos tan delicados para la salud, por el temido viruela, y otras enfermedades contagiosas, lo mejor es estar prevenidas, mandando todas nuestras ropas á lavar y desinfectar en la conocida lavandería de vapor.

SANITARY STEAM LAUNDRY
Teléfono 529.

The New Fashion

ASTRERIA Y CAMISERIA

Tel. 1427

171 Real, Intramuros, Manila, I. F.

SON LOS BONOS DE LA LIBERTAD UNA BUENA Y SEGURA INVERSION?

Los Bonos de la Libertad como ya os hemos dicho, son la promesa por escrito del Gobierno de los Estados Unidos á pagaros el préstamo que le haceis después de cierto número de años. Acordaos que el Gobierno de los Estados Unidos os hace esta promesa—el mayor, el más rico, el más grande y el más demócrata de los Gobiernos del mundo. Vuestras inversiones no pueden ser MAS SEGURAS porque ningún otro país es tan grande ni tan rico, ni tan honrado como es el Gobierno de los Estados Unidos. Un Bono del Empréstito de la Libertad es tan bueno como vuestros pesos porque si un bono del Empréstito de la Libertad no fuera del mismo valor que sus pesos, estos tampoco valdrían nada. Por consiguiente, un Bono del Empréstito de la Libertad es aun mejor que vuestros pesos porque el Gobierno no os paga un interés sobre vuestros pesos y sin embargo, os lo paga sobre Bonos del Empréstito de la Libertad.

PODRIA YO OBTENER MAYOR INTERES DE LO QUE EL GOBIERNO DE LOS ESTADOS UNIDOS ME PAGA POR MI DINERO?

Un interés del cuatro por ciento es muy bueno cuando no ofrece riesgo alguno. Vosotros depositais vuestro dinero en el banco del cual no obteneis igual interés. Podreis invertir vuestro dinero en negocios y ganar mayor interés que lo que os paga vuestros bonos. Pero supongamos que el negocio á que os dedicais sufre una bancarrota; supongamos que se incendia; y supongamos, por último, que la persona que maneja dicho negocio fuera improba, entonces, perderíais hasta el último céntimo que invertís en

"ANG BATONG BUSILAK"

MARMOLERIA

SOCIEDAD DE OBREROS FILIPINOS.

Se reciben toda clase de trabajo en Mármol como Lápidas, Monumentos, Mausoleos, Pila Bendita y Limpiezas, Escultura, Bustos de Rizal en Bronce, Cemento y Madera.

MARIANO DEL MUNDO,
GERENTE.

408 Padre Gomez, Sta. Cruz.

Manil I. F.

dicho negocio. Muchas personas invierten su dinero en otras cosas, en otros negocios pero, TAMBIEN SE EXPONEN—no tienen la seguridad de que su dinero está completamente fuera del peligro de perderse. Un bono del Empréstito de la Libertad es la más segura y mejor inversión que podeis hacer.

DONDE PUEDEN OBTENER BONOS DE LA LIBERTAD?

Los tesoreros provinciales y municipales, clubs de Mujeres, Comites Provinciales del Emprestito de la Libertad tienen toda clase de informaciones, recibos oficiales, y los necesarios formularios de suscripciones. Entrevistarlos con vuestro tesorero municipal hoy é invertid vuestro dinero de la manera más segura que hay en el mundo.

CLUB DE MUJERES DE FILIPINAS.

En busca de un desertor

Todo ello provino de una amistad de la infancia. La Srta. F. N. y el Sr. L. H. fueron compañeros en la escuela de la provincia de Pangasinan donde todo es brillante y rosado. Durante los años posteriores á la época escolar siguieron manteniendo su inquebrantable amistad lo cual, naturalmente, condujo á un romántico episodio de amor.

Ambos eran muy simpáticos y queridos de todos, y se les consideraba como una ideal pareja de amantes. El Sr. L. acababa de heredar una fortuna de ₱500,000 con la que podría proporcionar á su nueva esposa una vida llena de comodidades. Se declaró, aceptó ella—y entonces sobrevino la calamidad.

Llegó la víspera de la boda, todo estaba listo. Dieron las seis en el reloj de la torre: era la hora en que había de comenzar la ceremonia. Todos se miraban unos á otros. Se hizo el silencio, y pronto empezó a circular este rumor: "¿Dónde está el Sr. L.?" ¡Y nadie contestaba á la pregunta! Allí estaba la hermosísima novia con el semblante cubierto de tristeza, mientras las lágrimas resbalaban silenciosamente por sus mejillas. Se había extinguido la voz en su garganta... ¡oh! ¡estaba anonadada! El Sr. L. la abandonaba al pie mismo del altar.

Hoy después de su dolorosa experiencia de ayer, la señorita F. N. sabe mucho más de las cosas de la vida. La novia abandonada va á pasar una tranquila vacación á Cebú con unos parientes y no quiere recibir ni hablar ni aún á sus intimos amigos.

TY-CAMCO, SOBRINO

IMPORTACION Y EXPORTACION DE TODA CLASE DE PRODUCTOS

Comisiones y Consignaciones

Consignatarios de los vapores "Churruga" y "Panglima."

Hormiga No. 10.

Manila, I. F.

ATENEO RIZAL COLLEGE OF PHARMACY—COLLEGE OF AGRICULTURE.

*Founded 1904—Incorporated 1909.
SPECIAL COURSES IN AGRICULTURE
BEGIN JULY 1—1918*

The new term opens July 1st. Inscription now open. New laboratories and greatly improved courses and equipment.—The best College of its kind.

For particulars apply to 635-641 Calle Sales, Sta. Cruz, P. O. Box 733

El que aquel hombre á quién ella amaba con toda la fuerza de su alma la hubiese abandonado era más de lo que ella podía soportar, y no alcanzaba á comprenderlo. Se habían destruido todas sus ilusiones, todas sus esperanzas de maternidad y dicha doméstica.

Se ignora aún cual es el paradero de su novio, y es de esperar que no le haya sucedido alguna desgracia.

Los parientes del Sr. L. han comunicado el hecho de su desaparición á sus amigos y á las autoridades de policía y le están buscando afanosamente por todo Filipinas, pero hasta ahora, todo ha sido en vano.

Sin embargo, es posible que la "Beck's Employes' Association" haya contraído los servicios de policías secretas particulares para que busquen al desertor y le traigan al baile y fiesta que la asociación dará en el Templo Mosónico, la noche del Sábado, 5 de Octubre próximo, (recordad la fecha).

Después de que lo hayan arrestado la asociación despachará algunos hombres para que traigan á Manila á la desolada novia á fin de que pueda asistir á la fiesta y se pueda arreglar una dichosa reconciliación, que bien valdrá el precio del ticket de entrada: ₱4.00.

Después que hayan disfrutado una noche de diversión, y risa y alegría, cuidarán los miembros de la Asociación de que la boda se celebre debidamente, para que puedan vivir felices para siempre. La Asociación de Empleados de Beck, dió el año pasado un baile en el Templo Masonico que alcanzó un gran éxito.

Los que al mismo asistieron, no debieran faltar este año pues hemos preparado un programa aún más extenso, excelente refresco y dos orquestas de Ilaya compuestas de treinta músicos.

*Los Tickets Se venden en los Departamentos de Grofófonos de Beck.
Vuestros por una noche de alegría y diversión.*

Don't be deceived by the high prices and low quality of other shoes and repair work. You can get the best at Casey's the same price.

TRY CASEY'S REPAIR DEPARTMENT

CASEY'S HOSPITAL

FOR

SICK SHOES

307 M. H. del Pilar, Ermita.

PHONE 3878

¡HINTAY KAYO!

¿NATIKMAN NA BA NINYO ANG AMING

Ginebra Ayala

Ginebra S. Miguel

at Ginebra Nacional?

¡Kung Hindi pa, ay Sayang na Sayang!

Makapagpapatotoo pa ng kanyang buti ang walang tigil na paglakas ng
aming pagbibili at ang mga pagpuri ng nagsisibili sa amin.

¡TIKMAN NINYO!!

Ng kayo'y magsipaniwala.

MGA LUGAR NA KABIBILHAN

Pakyawan { Sa aming gawaan No. 625, Echague, Maynila.
 { Sa aming tinggalan No. 630 ,,

AYALA at K.^a

Fabrica ng Alcohol.

Na itinatag noong 1834--May 84 taon na ngayon.

Echague 630, 652 Maynila, S. P.

PATNUBAY NG BAYAN

PAHAYAGANG BWANAN

NAMAMATNUGOT
SOFRONIO G. CALDERON
PANGASIWAAN
758 Reina Regente, Binondo.

KARUNUNGAN
KAGALINGAN
AT KAPAYAPAAN

HALAGA:

Isang salin: 10 cént.
Isang taón: ₱1.00
Sa lalawigan , 1.20
Sa E. U. at ibang lupain .. , 2.00

Taón IV

MAYNILA, OKTUBRE 1918.

Blg. 42.

Isang katungkuluan natin sa ating Bansang

Lahat ng tao sa kapuluang ito ay dapat bumilí ng "BONOS ng Kalayaan" upang makatulong sa ikapagtatagumpay ng kabihasnan at ng pagkakapantaypantay ng mga tao sa harap ng katwiran. Ang pakikipaglaban ng Estados Unidos ay may kinalaman sa atin; sapagka't sakaling matalo siya, pati tayo ay magiging alipin ng kanyang kaaway.

Anágaw-anágaw na tao ang nagpapain ng buhay sa labanán sa Europa dahil sa atin. Ang mga kawal na yaon ay dapat pagtalaghán ng pagkain at salapí kung ibig nating sila'y magwagi.

Hinihiling ng Estados Unidos na pautangin natin siya ng salapí. Hindi ngá nanghihingít, kungdî nangungutang. Ginagawaran tayo ng "BONOS ng Kalayaan" na siyang lagdang pínaka pangakò ng Pámahalaan ng Estados Unidos na isasaúli sa atin ang ating ipinautang pagkaraan ng ilang taón, na tuloy patutubuan

pa ng apit ni piso sa bawa't sangtaon. Makabibili tayo ng "BONOS ng Kalayaan" sa kaninon mang taga-ingat salapí ng alin mang lalawigan munisipyo ó sa alin mang kasanggáy ng Banco Nacional. Hwag nating kalimutan na ang mga "BONOS ng Kalayaan" ay náipagbibili kaylan ma't mangangailangan tayo ng salapí. Málalapit natin sa isang Banco at mapagkakalooban tayo halos ng gayon ding halaga.

Ang isang "BONO ng Kalayaan" ay para ring salapí, isapagka't náipagpapalit ng salapí. Kailangan ngang kumuha tayo ng Bonos ng Kalayaan upang makatulong. Ang Estados Unidos ay maaaring mag-atang ng bwis kung iibigin at maaari ngang huamig ng salaping kailangan sa pamamagitan ng ganyang paraan. At dí ba lalong mabuti ang tayo'y utángan ng may patubò pa kaysa kunan tayo ng salapí sa pag-aatang ng mga bwis?—

Pangayaring hindi akalain

Si Isaak ay binigyan ng kanyang ina ng isang salapí upang ipamíl ng ulam. Ng dumating siya sa pámilihan ay nakita niyang mahal ang karné, ang isdá, at anómang lingunin niya, na anopa't tinanghalí tuloy siya ng pgahahanáp niya ng ulam na magkakasiya sa kanila at dí lalagpas sa halagang sangsalapí. Sa gayo'y pi-

nanimdim niyang siya'y kagalitan na ng kanyang ina, dahil sa tanghalí na at makábilí man siya ay dí na maluluto sa oras. At naalala niya ang sabi ng Pastor na si G. Mariano Banting, na pag ibig din lamang mag-arimohonan sa pag-uulam ay walâ nang gaya ng SAR DINAS na markang P. C. C. na apat na pu't limang séntimos lamang ang halaga, at siya ngá niyang binilí, na may lumabis pa ngang limang séntimos na náibili niya ng matamis. Pagka-

 "ANG TIBAY"

SINILASAN NINA TEODORO AT KATINDIG

Ave. Rizal blg. 2315 at Sucursa Azcarraga blg. 630.

TEL. 3331, MAYNILA, K. P.

Kung masirà na may paraang mabuo'y ibalik at gagawin ng WALANG BAYAD.

Tingnang mabuti ang TATAK ng hindí malinláng ng mga manghuhuwad.

ASERRADORA MECANICA

DE

DEE C. CHUAN & CO.

JUAN LUNA 1028.

Venta de maderas del país de todas clases y dimensiones, en bruto y aserradas. Contratistas de obras y edificaciones.

TEL. 8561.

MANILA.

TEL. 315

kita n̄g kanyang ina, na sardinas lamang ang binilis ay nagalit din sa kanya; n̄guni't n̄g buksan ang lata at kanin ay nakita nilang marami ang lamán, malinamnam at dí gaya n̄g ibang m̄ga sardinas na malansa at nakasusuyang kanin: kaya't ang galit n̄g ina ay nahalinhan n̄g kagalakan at ipinagbilin tuloy kay Isaak na kaylan ma't mahal ang ulam ay Sardinas na P. C. C. ang bilhin at ipinamalitá pa mandin sa kanyang m̄ga kapit-bahay at kakilala ang kasarapan at kamurahan n̄g násabing sardinas at siyang dahil kung kaya't n̄gayon ay mara-ming bumibili nitong bantog na Sardinas P. C. C.

Ang Pagtuturo

Dí umano, si Licurgo, na magiting na má-nanalumpati at pahá'n na polftiko ay hinilingan n̄g kanyang m̄ga kababayan taga Atenas (Gresya) n̄g isang panayam hingga sa nápapakinabang sa pagtuturo upang mápakinggan nila ang kanyang paghahakà tungkol sa súliraning ito at tuloy ikapanuto n̄g kanilang m̄ga anak sa larangan n̄g kabaitan.

Pumayag si Licurgo, datapwa't humiling na palugiran siya n̄g isang taón.

Ang gayong tagal na palugid ay ikinamang-hâ n̄g nagsisihiling; sapagka't anila:

èDí ba siya'y nakadadaglî sa isang sangdálî n̄g m̄ga tálumpating n̄kababaklâ sa madlâ

Gayon man ay pinayagan siya sa hiniling niyang isang taón.

Pagkaganap na isang taón ay humarap si Licurgo sa harap n̄g bayan na nan̄gananabik sa ilalahad niyang isipan,

Dumating n̄g na may daláng dalawang aso

Florentino Leoncio

DENTISTA

545 Misericordia, Sta. Cruz, Manila.

Dr. H. M. MAYOR

DENTISTA.

Cura según los procedimientos modernos de la odontología.

ACUDID Á SU "CLÍNICA DENTAL"

Mary Chiles Christian Hospital

135 Calle Gastambide, Sampalok.

Tel. 3723.

Manila.

at dalawang koneho, na pinagtakhan n̄g madlâ.

Ang pantas na si Licurgo ay hindi umimik, kungdî binitiwan ang isang koneho at isinunod ang isang aso. Ang koneho ay hinabol n̄g aso at nilapâ.

Pagkatapos ay binitiwan ang isa pang koneho at isinunod din ang isang aso; n̄guni't ang asong ito ay hindi gumaya sa ginawâ n̄g unang aso, kungdî lumapit sa koneho at nilarô na parang kaibigan.

N̄g magkagayo'y hinarap ni Licurgo ang kanyang m̄ga kababayan at aniyâ'y:

"Náito ang nápapakinabang sa pagtuturo. Isang taóng tinuruan ko ang asong ito na hwag manampalasan sa kanyang kapwâ hayop: kaya't nakita ninyo na hindi lamañg sa dí niya sinaktan ang koneho, kungdî minahal pa. Ang isa, ang unang aso, ay walang turò, kaya't likas tampalasan.

Ang tao n̄g ang walang turò ay nahahalin-tulad sa unang aso na napadadalá sa masamang likas at nananampalasan. Kayó n̄g ang mamili n̄g mamarapatin ninyo. "Ang may turò ay mabait at ang walang turò ay tampalasan."

Ang gayong halimbawà ay nakasiyâ n̄g dí kawasa sa madlâ at pinuri nila si Licurgo.

Ang Sanglibo't Isang Gabí

Tinagalog ni Sofronio G. Calderón.

(Karugtong)

KASAYSAYAN NG HARING GRIEGO AT NG MANGGAGAMOT NA SI DUBAN.

Sa isa sa m̄ga lalawigan n̄g Persya ay may isang naghari na ang m̄ga kampon ay pawang

Prudencio A. Remigio

ABOGADO

BUFETE
Arias Building
211 Carriedo, Sta. Cruz.

RESIDENCIA
1249 Oroquieta,
Sta. Cruz, Manila

NACIONAL STUDIO
GRAN GABINETE FOTOGRÁFICO EN ARTES
921 YLAYA, TONDO, MANILA, I. F.

PEINADORA GRATIS

Abierto desde las 7:00 a. m. hasta las 5:00 p. m. todos los días, también tenemos toda clase de papeles para todos los gustos y vendemos fondos.
 Se reciben trabajos de ampliaciones al óleo blanco al negro poto óleo pastel y acuarela.

N. C. VILLACORTE Fotografo.

MAXIMIANO KAPULONG

TALLER DE PINTURA Y CARPINTERIA

SE RECIBEN

toda clase de trabajos concernientes al ramo.

Muebles, cuadros
 artísticos, etc.

Pinturas de casas,
 carátulas varnizadas, etc.

1317 Azcarraga, Trozo.

angkan n̄g m̄ga taga Gresya. Ang haring yaon ay lipos n̄g sakít na ketong at ang m̄ga manggaga, not sa kanya ay walang magawang paraan na siya'y mapagaling. Noon naman ang isang matalinong manggagamot na nagngangalang Duban, na bintog sa karunungan at pagkilala n̄g m̄ga halaman ay nakarating sa násabing lawigan n̄g abáng hari. Pagkabalitâ ni Duban n̄g kalagayan n̄g hari sa kalunoslunos na sakít na dinadanás, ay humarap sa kanya na nangakong gagamutin ang kanyang sakít sa isang magaang paraan na walang hirap na iindahín. Ang hari, hindî lamang sa pumayag, kungdî nangakò tuloy sa manggagamot na siya'y pag-papalaín at payayamanin kung máiligas niya siya sa ketong na naçpapahirap sa kanya.

Pinagtibay n̄g manggagamot ang kanyang pangakò, at pagdating sa kanyang bahay ay gumawâ n̄g isang putol na kahoy na panghampas n̄g bo a, sakâ binutasan n̄g dî mahahalatâ sa tatagnán, na sa loob noon inilagay ang gamot na kanyang gagamitin. Pagkatapos ay gumawâ n̄g isang bolang malakí, at kinabukasan ay dinálâ ang m̄ga bagay na kanyang ginawâ at humarap sa hari

Tumigil si Schesnarda n̄g pananalitâ pag-dating sa bahaging ito n̄g kanyang pananalaysay, palibhasa't nagbubukang liwayway na.

"Aywan n̄gâ, kapatid ko, aní Diznarda; kung

paanong náisaulo mo ang ganyang nápakarami at nápkagagandang m̄ga sálaysayin.

— May maririnig ka pa n̄g ang lalong mahahalaga, kung ipahihintulot n̄g sultang panignoon ko na palawigin pa ang aking buhay, ang tugon ni Schesnarda.

Sa pagkaibig ni Schariar na malaman ang nangyari sa manggagamot na si Duban, ay hindi ipinag-utos na patayin ang Sultana.

Sa kinagabihan ay ipinagpatuloy ni Schesnarda ang napatid niyang salaysay.

"Ang manggagamot ay yumukod n̄g magalang at ipinayo sa hari na sumakay sa kabayo at pumatungo sa lìwasang bayan na maglarô n̄g bola, na sinunod naman n̄g hari, at si Duban na naparoon din sa lìwasan, ay lumapit sa hari, at nagbadyang: Hawakan pû ninyo itong pang-hampas n̄g bola at inyo pung ipangtulak nitong bolang inihaharap ko sa inyo hanggang sa ang inyu pung kamáy at katawan av maligô n̄g pawis. Ang gamot na isiniliid ku pô sa tatagnán niyan ay manunuot sa m̄ga kilatis n̄g balat ninyo pag-iinit n̄g inyong kamáy, at kung magkagayon ay umuwî kayo sa palasyo, maligô pû kayo, sakâ mahigâ agad, at bukas pag-uumaga ay magaling na pû kayo.

Ang hari ay lubos na sumunod sa lahat n̄g ipinayo n̄g manggagamot, at siya n̄g ang nangyari, na n̄g kinabukasan ay nagbangóng maga-

Nagbibilí ng mga bagay

na

gamit sa pagsulat--gamit sa pagdibuho--mga kagamitan ng mga pintor--mga timbre ó pangtatak--makinilya at mga iba't ibang kulukuti.

Magpadalâ ng selyo na halagang apat na sentimos at pasasapitin namin sa inyo ang may 96 na pahinang aklat-tálaan ng aming tindahan.

MAPAGLILINGKURAN BA NAMIN KAYO?

P. O. Box 1477 FRANK & CO.. Manila.

RESTAURANT "Dimas-Alang"

Blg. 555 Nueva, Binondo.

MAY MALINIS AT MABUTING PAGKAIN.

Mura at maaaring magdala kahit saang bahay ó kawanihan.

líng at walang ketong. Ipinatawag niya ang lahat ng máginoo sa palasyo upang ibalitá sa kanila ang tagumpay ni Duban, at lahat ay pawang nagalak ng dí masayod.

Ng masek ang manggagamot sa kabahayan at magdumapá sa paanáu ng harí, ay niyakap siya nito (ng harí) na pinuri siya ng karap-dapat, at tuloy inanyayahan siyang mákasalo sa dulang, bagay na dí ginawá sa kanino man doon sa lupaing yaon. Bukod dito'y binigyan siya ng dalawang libong sekye.

Ang dakilang Bisir ng haring yaon ay mainggitin, sakim, at sapat na manampalasan misiyahan lamang ang mäga balakyot niyang adhikâ. Ang pagkalingap ng harí kay Duban at ang ginghawang tinataglay ng manggagamot ay kinaiiggitan ng dakilang bisir, na tuloy nagpasiyang pagkasirain ang dalawa ng harí, na, sa dahilang ito ay nagsabi sa kanyang panginoon (sa harí) na si Duban ay isang hamak na taksil na nasok sa palasyo sa adhikang patayin ang harí. Hindi pinaniwalaan ng harí ang gayong sumborg, ipinakifala na ang manggagamot ay isang tao na kapuripuri, ipinaalala ang himálâ ng pagkapagalíng sa kanya at ipinahayag sa dakilang Bisir, na dí siya makapagtataglay ng pag-aalinlangán kay Duban, kungdí subali, mulá sa sandaling yaon ay pagkakalooban niya bwan-bwan ng isang libong sekye, sapagka't ibigay man niya aniya kay Duban ang kalahati ng kanyang kayamanan ay dí pa rin matutumbasan ang kanyag utang na loob. Idinugtong pa ng harí na natatandaan pa niya ang sinabi ng isang Bisir sa haring Simbad, upang sangsalain ang pagpatay sa prinsipeng anák niya. Ito'y nakapukaw ng kalooban ng dakilang Bisir na mapanaghiliin at ipinamanhik niya sa harí na mang-

CRISPULO ZAMORA

Platero at Gravador.

351 R. Hidalgo, Maynila.

Tel. 3265.

Gumagawa ng magagandang korona para sa mäga reina, ng mäga medalla, botones, insignias, copas, na panggantang pala, pang gayak sa simbahan, mäga larawan, kaliz, baston, hiyas, karatulang tanso, mäga chapa, at ibp.

Mabuting yumari at mura lalo na sa kapwa pilipino.

yaring isalaysay sa kanya yaon at pumayag naman ang hari.

"Ang bisir na ito, aniya, pagkatapos na makapagbigay-payo sa kanyang panginoon na hwag padalá sa sumborg ng iná ng kanyang asawa na kaipala'y makágawâ siya ng bagay na kanyang pagsisisihan sa tanáng buhay, ay isinaad itong salaysay na sumusunod: (*Basahin sa susunod na bílang ang Kasaysayan ng Isang Lalaki at ng Isang Loro.*)

Ipagpapatuloy.

Ang Pangangalakal

Ang mán̄gan̄galakal—anáng iba—ay isang tungkuling napakababà, walang ligaya twina sa buhay, at walang gasinong náitutulong sa kanyang Inang-Bayan, na dí kaparis ng mánananggal, inhenyero, militar o mediko kayâ na kinikilalang mararançal na tao na sa twina'y nasa kasayahan, malakas at madaling makatulong sa ikadakilà at ikasusulong ng kanyang lahi.

Máipalalagay namin ang mäga nagsasabi ng ganyan na sila'y mäga taong hindi nakakaalam ng sinasabi at nagsasalítâ na dí tarok ang kahulungan ng sinasabi o ang ibinubuka nila sa bibig. Bakit nasabi namin ang ganito? Pagka't kung ang isang mánananggal, inhenyero ó manggagamot na ipinalalagay na mararançal at puspos ng kaligayahan sa ibabaw ng lúpà at malakas, ay gayon din naman ang isang mán̄gan̄galakal na pag nagkatao'y lalò pang dakilà, marançal at maligaya sa nangauñang tungkuling, at ang bayang dí marunong mangalakal ay bayang mahirap, álipinin ng kapwà bayan sa pananalapi at mahinà.

At kung hindí sa pangangalakal ay hindi makikilala ang mäga malalaki, mayayaman, at

TAN SENGUAN Y SOBRINOS

San Gabriel Nos. 3-5
MANILA I. F.

Comerciantes en Productos del País. Importación y Exportación. Comisiones y Consignaciones.

SUCURSALES:

CARIGARA Y TACLOBAN (LEYTE)

Dirección Telegráfica—TANSENGUAN, Tel. 1260. P. O. B. 1029.

ANG MGA ISDA NG SARDINAS "P. C. C." ay buo at malalaki.

Hinuli sa mga baybayin ng Alaska—na kinadoroongan ng malalaki at malilinis na isda.

Sa tingin lamang, ang Sardinas "P. C. C." ay lubhang kaakit-kit.

Ang sabaw na katas ng kamatis ay masarap. Bawa't lata ng Sardinas "P. C. C." ay malinis sapagka't hindi napapasok ng mga mikrobyo. Tikman ninyo ngyon din.

KUMAIN KAYO NG SARDINAS TATAK "P. C. C.!"

Ang sumusunod na talaan ng mga bagay na pang-unang kailangan ay siyang magpapatotoo sa inyo ng aming matapat na payo:

1 sisiw, tig -P-0.80	hangang -P-1.00	1 kilong karne, -P-1.50
1 inahin, tig -P-1.50	" -P-2.00	1 ,, baboy, -P-1.40
1 dosenang itlog ng inahin -P-0.80	"	1 ,, empeloa, -P-1.20

Ang mga halagang aming inilahad sa itaas, ay siyang karaniwang sinisingil sa mga pamilihan sa Maynila. Sa pagkain lamang, ang sinasahod ng isang abang manggagawa ay sapat na, o kaipalà ay kinakapos pa. Nguni't kung kayo'y mágagawi sa pagkain ng Sardinas "P. C. C." na isang mabuting pagkain, ay makapagtitipid kayo ng malaking halaga. Ang kasiyasiyang linamnam, ang sarap na di pangkaraniwan, at ang kababaan ng halaga ng Sardinas "P. C. C." ay siyang sa kasalukuyan ay angkop na angkop sa lahat ng sangba ayan.

Ipinagbibili sa lahat ng lugar

Pacific Commercial Company

Maynila—Cebu—Zamboanga—Tacloban—Legaspi—Vigan—Aparri

Ang Sardinas "P. C. C." ay may HIGIT NA KABUTIHAN kaysa mga iba.

Sa bigat, sapagka't ang isa'y katimbang ng tatlo o apat ng lata na ibang Sardinas.

Sa kabutihan, pagka't ang Sardinas "P. C. C." ay nakahihigit sa mga iba—at kapag nákakain nito ay hindi na kayo muling kakain ng iba pang Sardinas.

Makabibili kayo sa lahat ng tindahan.

**GAWAAN NG KENDY NI
J. S. LAPIRA**

Ongpin Blg. 746-748, Sta. Cruz, Maynila

Nababantog ang pagawaang itó sa kalinisan, ka murahan at kasarapan ng mga kending may halong mantekilya, gatas, cape, lemon, sikulate, niyog at iba pang gawá sa Amérika.

Pagsadyain ninyo at ng masubok ang katotohanan. Tumatanggap ng pedido sa bayanbayan.

makapangyarihang bansâ ngayon ng sangsinukob tulad ng makatarunghan at mayamang Amerika, malaki at matipid na China, matapang at maa rimunhang Hapón. Nariyan ang bihasang Europa na sa ngayo'y nag-aapoy sa digmaan dahil sa pagnanais ng bawa't isa sa kanilang bansâ ay makapagpapasok ng kanikanyang mga kalakal sa mga daurigan o sa lupain ng may lupain na hindi ibig ipagbayad at upang sa ganito'y madaling mapasulong ang kanikaniyang kalakal na ikalalakas ng bawa't isa sa kanila.

Ang kalakal kung bagá sa tao, ay siyang pinakabuto at ugat ng isang bayan na sa kanya'y nakapagtatayô ng malalaking kapalaran. Kung walang buto at ugat ang mga tao ay hindi makakatayô, at ang bayang walang sadyang kalakal ay gayon din naman. Tulad din ng isang bundok na kung walang nagtataasang mga kahoy ay walang hichura at hindi na akahalinang tapunan natin ng paningin. Ang kalakal ngâ ay siyang ipiuagiging dakilà ng isang bayan na kailangang lubhâ ang magkaroon ng lakas sa pamamagitan niyan, at salamat at natalos ng bayang Pilipino ang pangangailangang iyan. At ganito ang paniniwalà namin, sapagka't ating namalas na saa't saan pa mang bayan at dako ay walâ sa ngayong pinagsusumakitang iba kundi ang mangalağal.

Ngayon, kung ang ilang mga bisig ng bayan na nasa páaralang bayang Pangangalakal (Philippine School of Commerce), na sa kanilang maalab na pagsusunog ng kilay ay palaring makapagtapos ng ganitong banal na hánigarin édi kayâ lalong dumakilà an' ating bayan? Mahril ay walang bibig na magsasabi ng hindi

LA TABLERIA de P. y F. JACINTO

NAGBIRILI ng lahat ng uri ng kahoy rito. GUMAGAWA ng sarisaring "muebles" na pasadya ayon sa ibiging ipagawa. YUMAYARI ng mga pang pinto, pang bintana, ibp. LAHAT ay mura at ayon sa kasunduan. TUMAWAG sa telefono 83.

954-962 Juan Luna, Tundo.

ikadadak!lìa kun dì oo, pagka't kahi't batang musmos ay maaaring makabatid ng mahalagang súliraning bayan lalung-lalù na ang tungkol sa pangangalakal. At sa mángangalakal na iyan nagbubuhat ang madaling pagtolong at ikalalagô ng ating kalakal, at, mapapasakamay pa natin ang mga puhunang dayo na sa ati'y nag-papahirap sa ngayon. Bakit mápapasa atin? Paano'y tayong mga pilipino ay tulad din ng ibang lahi na may katutubong pagmamalasakit sa kalakal na ikabubuhay ng kalahi bago ang sa iba. Ang pangangalakal ay siyang tunay na makapagpapasipag sa ating mga magsasaka sa pagbubungkal ng naglalawakan nating mga lu paing matatabâ at patag upang pagtamnan nila ng halaman na ang mga maaani'y ating makalakal sa araw ng bukas na siyang kailangang mahigpit ng isang nagmimithing gumminghawa at magsarili.

Ang pangangalakal ay banal at dakilang tungkulin ng isang tao, pagka't kung ang isang mánananggal ó manggagamot kayâ ay nakapaglilitas sa kamatayan ng isang māmamayan dahil sa kasalanang ibinubuhat sa kanya, kahi't walang kinalaman sa kanya ang ibinibintang o dili kaya'y sa sakít na kaniyang dinaramdan, ay gayon din ang isang mángangalakal pagka't kung ang isang sangbahayang ay nasa kapangyarihan ng gutom, ang sangbahayang iyan, ay madaling máilalayò ó malunasan sa gayong kahirapan sa pamamagitan ng kanyang salapî at kalakal at dt iyan lamang ang nagagawâ at náitutulong ng isang mángangalakal. Nariyan ang makabayang mángangalakal na Mrgal. Teodoro R. Yangko, atbp. nakapag-aabuloy ng libilibong piso sa bayan upang ipagpatayô ng mga nag-lalakihang gusali para sa bayan. Paris ngayon, halos ang mga nakakapagpautang sa KALAYAAN

SON BUNCHJONG & Co.

Nos. 207-211 Sto. Cristo, Manila, I. F.

Dry Goods, Petroleum, Gasoline, Cocoanut Oil, Mobile Oil,
Engine Oil.

Cable Address: "SONCOSING."

Phone 8586

P. O. B. 978.

Maximo R. Santiago

Experto en el arte de colocar y arreglar el alma del Violin. Perfecciona y armoniza la voz de esta clase de Instrumento. Si no estais satisfechos del sonido de vuestros Violines que os han costado P15.00, 25.00 y P40.00 ó mas, él mediante procedimiento propio y en breve tiempo, lo perfeccionará, y lo armonizará pudiendolos despues compararlos con los de P40.00, P55.00 y P90.00 etc. Traedlos y os convencereis pues los experimentos hechos por él que dieron resultados esatisfactorios y su experiencia que data bastante tiempo en este arte permitenle presentarse al público especialmente a los que tocan esta clase de Instrumento.

Residencia: 8ta Havana.
Sta. Ana, Manila, I. F.

Experto sa paglalagay at pag-aayos ng tukod o kaluluwa ng Violin. Nakapagpalabas ng islong mainam na tuug ng Violin sa pamamagitan ng sariling paraanen. Kung hindi kayo nasisiyahan sa tunog ng inyong Violin na pagkakahalaga ng P15.00 P25.00 40.00 o higit pa ay dalhin niyo sa kaniya at siya'y handang maglingkod sa inyo ng tungkol dito, at inyong makikita na pagkatapos ng kanyang madaling pagaayos ay matutulad ito sa pagkakahalaga ng P40.00 P55.00 P90.00. Ang mga pagsubok na kanyang ginawa at ang mababang panahon na kanyang ginugol sa pagtuklas ng laion maturing paraan sa pagpalabas ng wastong tingig ng Violin ay siyang sanhing di niya ipinanggimbing tumanggap ng ganitong gawain

ng laksalaksang piso at nakapagbibigay ng daan-daan sa Krus na Pulá ay mángangalakal. At naririyán din si Rockyfeller ng Estados Unidos na nagbibigay ng yutayutang piso sa páma-halaang amerikano sakaling ang bansang ito ay nápapasa digmà. Ang mga gáwaing kayang iyan ng mga mángangalakal ay dí kapuripuri at da-ngal ng isang Lahi? Dí kayâ kulisayahan ng isang mángangalakal ang siya'y sumagip ng kahihian ng kapwâ, dahil sa pananalat ng salapî?

Kayâ, kung ang mga kabataang nagsisitu-klas ng ibang karunungan tulad sa pagmemediko, sa pagkamanananggol, pag-iinhinyero at ibp. ay pinagpapakundangan ay dapat din pagpitaganan ang mga nagsisipagaral sa páaralang Bayang Pangangalakal, pagka't malaki rin ang magagawâ ng isang mángangalakal.

Samantalang makapal na ang ating manggagaintot at mánananggol ay dapat pagsumikapan namang matutuhan sa panahong ito ang tungkol sa pangangalakal ó díl kaya'y tungkol sa pagiiimbak ng ating mga bungâng kahoy at ugat ng ating mga halaman. Ang mga karunungan ay dapat pagsumakitang matutuhan ng ating kabataan sa n̄gayon upang lalong mapantayag ang bayang Filipino sa harap ng mga dayuhang sa ati'y nagmamasid.

Ito, y hindî panungunang bait sa ilang kababayan kungdî ito'y isang panawagan ó paalaala kayâ, pagka't kung ang mga karunungan

ENGRACIO DE ASIS

Nagpapasanglâ ng alahas, at ibp. Murang magpatubò, mahal humalaga. Bu-kás kahi't araw ng pista.

Daang Azcarraga Blg. 1339, Kanto ng Benavides, Trozo.
TEL. 3396. Maynila.

náhanggit ay mapasa atin na ay umaasa kaming hindî malalaon at mababanaagan na natin ang sinag ng bagong araw, araw ng kayamanan at kasaganaan sa lahat ng bagay na siyang malakas nating sagisagin sa bayang Amerikano na tayong mga Pilipino ay tulad na niyang dapat na lumayá at magsarili habang panahon.

KALIBATO

Sa "Lakas ng Panulat."
San Pablo, Laguna.

Ang ating mga bugtong

Dí madangkal dí madalî binabayaran ng salapî. (kat. bigas)

Buháy na iniusong ng patay. (kat. Balag at gugulaying nágapang.)

Nákitid kung iladlad kung likumi'y nálapad. (kat. Panali)

Hindî tubig ay náagos hindî kampana'y ná-tunog. (kat. Agus-ting)

Bubong ay kawa, Media-agwa'y lagari haligi'y balibal. (kat. Alimanô)

Aparador kong marikit buksan at sarha'y hindî náimik. (kat. Matá)

Puting tiyan, bulang likód walang ulo'y may buntot. (kat. taluto)

Mag-upo't magtindig hanggang liig ang tubig. (kat. Bankang lubô)

May dalagang umupô sa bato umula't bumagyo'y dí naanó. (kat. Talabá)

Dalawang palad na maganda magkausong sa isang kopa. (kat. Tambol)

Bago hulihin ay binubulas muna. (kat. Pag-

salok ng tubig sa dagat na di umaalon)

KABUNSOD

San Pablo, Laguna.

TAN SENGUAN Y CO.

Muelle de Binondo No. 157, Manila, I. F.

COMERCIANTES EN TODA CLASE DE PRODUCTOS DEL PAÍS.

IMPORTACION Y EXPORTACION.

IMPORTACION DIRECTA DE ARROZ.

EXPORTADORES DE AZUCAR PARA CHINA Y JAPON.

COMISIONES Y CONSIGNACIONES.

Tel. 4584

P. O. B. 1253

Dirección Telegráfica
“YEKGUAN”

CARLOS ORTIZ

OPTOMETRA EXAMINADO

MANGLILITIS NG MATA.

24 Escolta,

Ang māga kasangkapan ay ayon sa
bagong panahon.

TEL. 939.

Sa likod ng pagtitiis

Handog sa kaarawan nōg pagsilang ni Bb. Irene Nasayre: masamyong bulakluk nōg Kawit, Cavite.

Nobyembre nuon.

At si Arturo at si Elisa ay nauskilala sa isang sáyawan. Si Arturo nuon ay dī halos mápalagay sa lakí nōg kasiyaháng loob, palibhasa'y nuon lamang siya nagkopalad na magkaroon nōg isang kakilalang katulad ni Elisa na napakahinhin at katangl-tangi ang karilagan.

At sa lakí nōg kanyang kagalakan ay mahinahon siyang nagsalitâ sa dalaga nuong ito'y kanyang kasayaw.

—Bb. Elisa, nápakamapalad mandin ako sa māga sandaling ito.

—Bakit kayo nagsalitâ nōg ganyan?

—Paano'y nōgayan pô lamang ako nagkopalad na magkaroon nōg isang kakilalang katulad ninyo na nápakamarangal at napakahinhin.

—Tila mandin kalabisan na ang māga sinabi ninyong iyan.

—Kalabisan? Nagkamalî kayo Bb. Elisa. At upang ipagtapat ko sa inyo ang buong katoohanán, kayo ang tanğing-tangi sa lahat nōg atking māga naging kakilala.

—Hindi parang pagmamapuri sa sarili, ako, Bb. Elisa ay marami na rin namang naging kakilala. Nōuni't sa karamihan nila'y hindi ko máipapalit ang inyong katutubong hinhin at marangal na pag-nugali, ayon sa aking palagay.

Gregorio Yu-Chuco y Herederos

ALMACEN DE TEJIDOS
Y MATERIALES PARA ZAPATERIA
Y CHINELERIA.

Calle San Vicente Nos. 219 y 221. TEL. 1401

MANILA & ILOILO.

—Tunay kayâ ang māga pangungusap nin-yong iyan?

—Kung kulang kayo nōg paniniwalâ sa akin ang langit na ang bahalang magpatunay sa inyo na kung ako nōgâ ay nagsisinungaling lamang.

Sa pangungusap na ito nōg binatâ, si Elisa ay tila mandin nasiyahan, pagka't náhahalata niyang hindi nōgâ nagbibirô si Arturo, at sa hugis nōg pangungusap ay máhahalatang ito'y humahangâ sa kanya.

Natapos ang sáyawan. At ang lahat nōg pá-nauhin ay maligayang nagsiuwi sa kanikanilang táhanan.

Samantalang si Arturo ang nátanğing umuwî sa kanila na matamlay na matamlay ang katawan. At nōg siya'y magpapahinggalay na ay para bagang namamalas niya ang larawan ni Elisa at nakanğiting nakikipag-ulayaw sa kanya.

Pagkaraan nōg ilang araw....

At si Arturo ay nagsimulâ nōg pagdalaw kina Elisa. Nagtaká ang dalaga sa pagkakadalaw na ito nōg bagong kakilala, pagka't dī niya akalain na máisipang lakiyin ang dakong yaon na nasa sa lawak pa naman nōg kabukiran.

At nōg si Arturo ay makaalis na ay násabi ni Elisa sa kanyang sarili:

—Ano kayâ ang náisipan nōg taong iyon at nakarating sa malayong dakong ito? May bagay kayâ ang kanyang pagparito? Samantalang aantayin ko ang mangyayari sa hinaharap.

Kinabukasan....

Si Elisa ay tumanggap nōg isang liham ni Arturo. Sa liham ay binanggit ang pagpapasa-lamat sa mabuting pagtanggap sa kanya at māga iba pang bagay na natutunğod sa pagkikilala.

At diyan na nagsimulâ ang kanilang pagsu-

ORTIGA HERMANOS

DASMARIÑAS No. 214

MANILA, I. F.

COMERCIANTES EN TODA CLASE DE PRODUCTOS DEL PAÍS.
ARMADORES DE LOS VAPORES

“Ortiga Hermanos” y “Panglima”

SUCURSALES: Calbayog, Carigara y Tacloban.

sulatán. Hanggang si Arturo ay nagpahayag n̄g kanyang dinaramdam.

Ang dalaga sa ganitong inanyō n̄g binatà ay hindī na sumagot. Sumulat na mulî. Ngunit hindī rin sinagot. Inulit pa hanggang inabot n̄g ikawalo, subali't ang dalaga ay hindī rin tumugon.

Si Arturo sa ganito ay nagsadyâ isang araw n̄g Linggo kina Elisa. Nádatnan niya itong nakalugay ang buhok at waring bagóng paligô. Tinanggap siya na gaya rin n̄g dati na nakanéti.

—Kumusta ka Elisa? —ang unang batì n̄g binatà.

—Mabuti, gaya rin n̄g dati.

—Salamat at iyan din ang ninanais ko sa tuwi túwi na.

—Ngunit.....dî na nakuhang ituloy ang sasabilin at napabuntong hininéga n̄g malalim.

—Bakit ka natitigilan Arturo? . . .

—Hindī Elisa, mayroon lamang akong naaalala.

—Ah siya n̄gā palá. Naaalala marahil yaong kapareha mo nuong tayo'y nagkakilala sa sayawang iyon.

—Hindī totoo Elisa. At kung kayâ lamang ako natigilan ay sapagka't nágugunitâ ko ang aking m̄ga sulat na dî mo man lamang makuhang sagutin. Bakit kayâ? Naging mapait na bagá sa iyong kalooban ang m̄ga pagtatatapat kong yaon?

Ang dalaga'y walang kaimikimik at naka-tunçong waring pinakikinggang mabuti ang matatamis na pangunugusap ni Arturo.

—Bakit ba ayaw mo na akong tugunin Elisa?

—Arturo, hindī sa ayaw kitang tugunin, ekungdî walâ lamang akong panahong sumulat sa karamihan n̄g aking m̄ga gáwain.

—Elisa, inaakalà ko na kaylan man at na-naisin mo ang sumulat ay walang dî matutupad, pagka't ikaw ang pançinoon n̄g iyong sarili. Nagtataka n̄gā ako sa pangyayaring ito, pagka't simula n̄g ako'y magpahavag sa iyo n̄g m̄ga dinaramdam n̄g aking pusô, ay hindī ka na su-

SOMBRETERIA

NI

V. LIWANAG

Binundok, Juan Luna 351

Puhunang tagalog at yari rito

Tangí sa pagpapaputî at pag-aayos n̄g kahi't anong anyong ibigin.

Nagbibilí n̄g m̄ga barong lalake, kwelyo, panyô, korbeta, ibp.

magot, samantala ng nuong araw, nuong bago pa tayo ngkakakilala ay maligaya kang tumutugon sa m̄ga liham ko.

—Tunay n̄gā at may katwiran ka. Subali't ipinagtatapat ko sa iyo na kung tungkol din lamang sa bagay na iyong iniluhog ay walâ pa akong kaya upang magpasya.

—Walâ ka pang kaya? Díyañâ?

—Oo't paniwalaan mo.

—Kaylan kayâ igagawad mo ang iyong kapasyahan?

—Kung dumating na ang araw.

—Anong araw iyan?

—Ang araw n̄g pagsaloob ko sa bagay na iyan.

At natapos diyan ang kanilang pag-uusap.

Walang bwan ang lumipas . . .

At si Arturo ay patuloy pa rin n̄g panginibig kay Elisa

At palibhasa'y nakilala n̄g dalaga na tunay n̄gā ang pag ibig ni Arturo, kaya't isang araw ay yumari siya n̄g isang liham, liham na kinapalooban n̄g kāyung ganap na pagsangayon.

At ganito ang nasasaad:

Arturo;

Yamang nákilala ko ang malaon mo nang pagtitiis sa panginibig sa akin, at yaman ding

“GERMINAL”

Samaháng ganáp na pilipino sa paggawa n̄g tabako't sigarilyo.

PAGBABA NG TULAY NI AYALA, MAYNILA, K. P.

Bantog sa inam at sarap n̄g kanyang m̄ga yari;

Bantog sa pagdamay sa m̄ga sakunâ n̄g Bayan; at

Bantog sa pangunguna sa maraming tanghalan.

Tikman ninyo ang m̄ga may sagisag na:

Germinal, Katagalugan, Kapisanan at Floreal.

naturayan ko ang kadaikilaan ng iyong pusò, kaya't hindî naman ako nag-alinlangan na dî ipagtapat sa iyo ang tunay kong kasagutan.

Arturo: hwag ka sanang malungkot na n̄g-a-yon, pagga't buong pusò na akong nagkakaloob sa iyo n̄g aking dalisay at wagas na pagibig.

Marahil ay masasabi mong n̄pakuat kong sumagot, subali't ipinagtatapat ko sa iyo na ang lahing kayumangi kaylan man ay dî mapasa-sagot n̄g madalian. Kinakailangan na magtiis n̄g hirap, pagka't ang binatang matiisin at matiyagâ magkakatoon n̄g ganting-palà sa hinaharap, na kagaya mo n̄gâ sa n̄g-a-yon na pinag-kakalooban kita n̄g nararapat na ganting-palà alang alang sa kawagasan n̄g iyong pagmamahal.

Hanggang dito na lamang at tanggapin mo ang walang kudas kong pag-aala-alâ. *ELISA.*

Si Arturo sa ganyang sulat n̄g dalaga ay hindî na halos m̄pakuili. Makailang hinagkan at binasang paulit-ulit.

Kung mangyayari n̄gâ sanang nuon din ay liparin niya ang kinalalagyan n̄g dalaga upang magpasalamat n̄g buong pusò sa pagkakaloob niya n̄g kanyang darakilang Oo!

Oh, si Arturo ay maligayang maligaya n̄gâ nuon at nalimutan niya ang kanyang malaon nang pagtitiis at pagbabatâ!

Kaya't nuon din ay tinugon niya ang mahalagang liham ni Elisa. At ang liham ay pinatalutinan n̄g lalong malalambing at matatalmis na pangunugusap.

Mulâ na nuon si Arturo ay lagi na kina Elisa. Ito naman ay galak na galak kung dumarating si Arturo. Paano'y talagang ganyan, na kung nagkikita ang magkasi ay nararapat na magalak, pagka't ito lamang ang panahon na dapat nilang ipag-ulayaw n̄g buong tamis, n̄g buong lugd, n̄g buong lambing.

Isang taón silang matamis na nagmahalan at hanggang sa dî na naglaon, sila'y napakasal sa isang Hukom. Napakasal upang magsama, habang buhay, upang magmahalan hanggang lîbingan.

Mapapalad sina Arturo at Elisa, pagka't sa likod n̄g malaong pagtitiis ay nagtagumpay rin ang makapangyarihang pag-ibig.

EUS. LIMANO.

Tundô, Maynilâ.

Sa mga Manggagawa sa Lupa

Kung ibig ninyo n̄g palagiang mapagtatrabuhuan at ibig ninyong makapag-impok n̄g salapî ay pumaroon kayo sa káwanihan n̄g

The Hawaiian Sugar Planters' Association

135 San Nicolás.

★ PASANGLAAN ★

NI

FAUSTO O. RAYMUNDO.

Daang Ilaya blg. 641-645 pagliko sa Aceiteros,
San Nicolás, Maynila.

MATAAS humalagá sa isinasanlâ, MABABA ang patubo. MADALING pagsanlaan at gayon din kung tubusan.

Nagbibilí ng m̄ga hiyas na BRILLANTE, PERLAS,
GINTO at PILAK sa halagang lalong mura.

Ang mga Hiwaga ng Inkisisyon sa Espanya

Sinulat ni M. V. de Ferreal.

Salin ni S. G. Calderón

(karugtong)

XII.

ANG BAKAS

Sa pagtataglay n̄g pag-iisip na puspos n̄g kagulomihan, na karanawan doon sa nanigababalisa dahil sa kalagayang kabaklabaklâ, ay dalidaling binagtas ni Dolores ang dakong kinaroroongan n̄g bahay n̄g Apostol.

Gayon mang ang isang kampon n̄g Inkisisyon ay nagpakita sa kanya n̄g dî kawasang kagandahang loob ay dî rin siya lubhang tiwasay at nananabik siyang m̄pasilong ulî sa kalingâ n̄g kanyang banal na kaibigan.

Ang han̄gad niyang makipagkitang mulî sa apostol ay lalong nag-aalimpuyô, palibhasa't mulâ n̄g m̄pasok siya sa Karmelitas ay mí-misan lamang niyang nakita, at sakâ n̄gayon lamang niya nábalitaan si Esteban.

Itong sawíng binatâ na pinaghihinalaan n̄g Inkisisyon dahil sa kanyang m̄ga kakaiyâng isipan at sakâ kinapoopootan pa ni Pedro Arbues, sa pagka't kapanágagâw sa ligawán, ay nagíng tawad ang buhay sa pamamagitan ni José, na siyang bumigô n̄g m̄ga tampalasang utos n̄g inkisidor

Lahat ay Sigarilyong Virginia

Piedmont
Ang Sigarilyong maigam

Knedler Bldg. LIGETT & MYERS TOBACCO Co. Manila.

na pinaglalangan niya ang punò ng Gardunya. Sa dì pagkaalam ni Dolores ng kalagayan ng kanyang kasintahan, ay totoo siyang nabalisa, na dì niya ikatiwasay.

—Dì kayâ naaanó?—ang siya niyang náittanong sa sarili na taglay ang pagkabakla, at itong kakilakilabot na pag-aagam-agam ay siyang ikinakabá ng dì kawasà ng kanyang kalooban, at lalò ngà niyang ipinagmamadali upang makarating agad.

Ng málalapit na siya sa bahay ng apostol ay nagtaká na dì niya náaninag sa bintanà yaong kukutakutaptap na liwanag ng ilawang tumatanglaw sa mga pagpupuyát niyaong tao ng Dyos.

Gayon man, ang pintô ng halamanan ay halos bukás at madalì ngâng nabuksan.

Yao'y mga sangá ng baging na pinapagsalilislikop at iniayos sa pinapagparisukat na kahoy.

Si Dolores ay tumawag sa bahay, n̄guni't walang sumagot.

—Oh Dyos ko! jwalâ!—ang náwikà niyang pabulalás dito sa panibagong kasawian.

Mulî siyang tumawag ng lalong malakas; n̄guni't walang nangyari: ang pintô ay nakatikom din at walang nagbubukás.

Hinalughog ni Dolores ang halamanan, isaag loobang maluwâng na may mga kahoy at baging

KUPONG MAHALAGA SA BAWA'T PAKETE

Ang kaarawang takda sa mga kupon ay pinalawig hanggang sâ ika 30 ng Hunyo ng 1919.

na silun n ng bat  at ng m ga nagdadaan doong nanggapapat , na karaniwang magsikitil ng m ga bun a niyaon. Yao'y pahintulot ng apostol, at kung d  disin sa gayong kagandahang loob ay sana'y pinagkulangan siya ng galang at pitigan, at d  na sana pinagdaanan pa ng sinoman ang halamanang yaon.

Walang pinangyarihan ang pagkahalughog ni Dolores ng dakong yaon isinoman ay wal ! Maliwanag ng ng wal  roon ang apostol.

Palibhas  y ang tahanan niya'y naihang at malay  sa ibang bahay ay walang sukat mapagtanung n.

¿Ano ngang gagawin?

D  na maaaring bumalik sa Karmelitas, totoong susub  sa pang anib.

¿Sa Bayan?

¿Sino sa kanyang m ga kakilala ang papain sa biganti ng I kisisyon, sa pagpapatuloy sa kanya?

At sak , d  ba pagsasarhan ng lahat ng pintuan ang an k ng isang taong nasasakdal sa salang may mal ng pananampalataya.

Ang tang  niyang madudulugan ay ang taberna nguni't sapagka't yao'y inilarawan ni José na isang dakong kalagimlag m ay minagaling niyang magparaan ng g bi sa halamanan.

Bagaman at tag-araw ay may kalamigán palibhasa't malapit sa ilog.

Si Dolores ay walang taglay na bihisán liban sa isang kasuutang sedang itim at isang pangbalabal na enkahe.

Ang māga punong kahoy ay hitik nōg māga dahon at bulaklak; ang damo'y nalalatag sa kanyang paanáu. Si Dolores nōg'y nanğulung-kot sa tabí nōg isang malaking punó nōg saging; inilugay ang kanvang buhok na siya niyang ina-ring banig, ipinulupot sa kanyang ulo ang kanyang pangbalabal, at pagkatinggalá sa lanğit nōg tingging dalangín, ay naupó sa damong masinsín at malamig.

Umaasa na ang apostol ay hindí magluluwat nōg pagdating.

Itutuloy.

Patakaran ng kabaitan

SA MGA BATANG LALAKI AT BABAE

Ang akdang ito ay nagtamó ng ganting palang sampung libong piso (P 10,000). Ang sumulat ay ang Gurong William J. Hutchins na taga Oberlin, Ohio at iniayos ni G. Camilo Osias sa isang paraang mababagay sa mga batang pilipino.

I. Ang unang Kautusan ay

ANG MABUTING PILIPINO AY NAGSISIKAP GUMAWI AT MAGTAGLAY NG GANAP NA KAGALINGAN NG KATAWAN

Ang ikabubuti nōg ating lupain ay nanğasa nagsisikap umihi ang panganganatawan upang maging karapatdapat sa kanilang gáwain sa araw-araw. Kaya't:

1. Iingatan kong maging malinis ang aking damít, ang aking katawan at ang aking pag-iisip.

2. Lalayuan ko yaong māga pangunugaling makasasamá sa akin, at aking isasaçawá at dí lo papaslangín kaylan man yaong māga pangunugaling nakatutulong sa akin.

3. Sisikapin kong mainqatang magaling ang aking panganganatawan sa pamamagitan nōg bagay na pagkain, pagtulog at pagpapalakas.

II. Ang ikalawang Kautusan ay

Bufete Sotto

Se participa al público que, desde esta fecha hasta nuevo aviso, el Abogado Sr. Antonio González se hará cargo de los asuntos de dicho bufete. El Abogado Sotto actuará solamente como consejero del Sr. González.

Manila, 7 Septiembre, 1918.

ANG MABUTING PILIPINO AY MARUNONG MAGPIGIL SA SARILI

Yaong lalo't higit na nakapagpipigil sa sarili ay lalo't higit na nakapaglilingkod sa kanyang lupain. Kaya't:

1. Aking pipigilin ang aking dilà, at dí ko papayagang magbadya nōg hamak ó mahalay na pananalitá.

2. Aking pipigilin ang aking kalooban at dí ako magagalit kahi't papagdamdamin ako nōg sínó't alín man.

3. Aking pipigilin ang aking isip at dí ko papayagang maghanğad nōg mahalay at makapipinsala nōg isang mabuting adhikâ.

III. Ang Ikatlong Kautusan ay

ANG MABUTING PILIPINO AY MARUNONG MAGPASÍYA SA SARILI

Ang pagmamak-pantas sa sariling hakà ay kahanğalan, nōguni't ang karunungan magpasíya sa sarili ay kailangán sa māga batang nag iibig lumakas at maging makabuluhan. Kaya't:

1. Malugód kong pakikinggan ang payo nōg matanda't marunong na tao; nōguni't pag-aaralan kong magkurò sa sarili, at pumillí at gumawá sa kapasiyahan nōg sarili

2. Hindi ko ikababalinong ako'y tawanán.

3. Hindi ko ikatatakot ang paggawá nōg kawiran kung námamali ang karamihan.

IV. Ang ikapat na Kautusan ay

ANG MABUTING PILIPINO AY NAPAGKAKATIWALAAN

Ang lupain natin ay dumadakilà at bumbuti habang may lnbos na pagkakatiwalaan ang kanyang māga mámamayan. Kaya't:

1. Ako'y magpapakabait sa salitá at sa gawá. Ako'y hindí magsisinungálíng, ó kaya'y magpaimbabaw, ni dí maglilingid nōg katotohanan doon sa māga may karapatan niyan.

2. Dí ako magkakamaling aasa na ang ga

KATUBUSAN PAGAWAAN NG TABAKO'T SIGARILYO

Daang Clavel 501, Binundok,

TEL. 8524.

Ang pággawaang ito ay puhunan nōg māga manggagawà at sa māga pilipino na itinayô sa ikagagaling nila at nōg bayan: kaya't kailangán linğapin natin yamang ang māga yarì rito ay isa sa māga pinakamainam, maging sa matabang at maging sa matapang na lasa nōg tabako't sigarilyo.

Siya nōgá natíng hititín.

yo'y dī mahayahag. Hindi ko māililingid sa sari ang katotohanan at dī ku rin nāgā māililingid sa twitwina sa iba.

3. Hindi ko kukunin nāg walang kapahintulutan ang di akin.

4. Gagawin kong dalidàl ang aking ipinangakò. Kung ako'y hindi naging tapat sa aking pangakò ay ihihingi ko agad nāg tawad ang aking pagkukulang, at lulunasan ang naging kapansanan. Ganyan ako mananalitâ at gagawâ sa ikapag-uunawaan at ikapaglagak nāg tiwalâ ng isa't isa.

(*Ipagpapatuloy*)

Ang mga kalaban ng Alemania

Mula ng magsimula ang labanan

Rusia 1.º nāg Agosto nāg 1914.
Francia 3 nāg Agosto nāg 1914.
Belgica 3 nāg Agosto nāg 1914.
Gran Bretaña 4 nāg Agosto nāg 1914.
Servia 6 nāg Agosto nāg 1914
Montenegro 9 nāg Agosto nāg 1914.
Japon 23 nāg Agosto nāg 1914
Portugal 9 nāg Marzo nāg 1916.
Italia 28 nāg Agosto nāg 1916.
Rumania 28 nāg Agosto nāg 1916.
Estados Unidos 6 nāg Abril nāg 1917.
Grecia 29 nāg Junio nāg 1917.
Siam 22 nāg Julie nāg 1917.
Liberia 4 nāg Agosto nāg 1917.
China 14 nāg Agosto nāg 1917.
Brasil 26 nāg Octubre nāg 1917.
Honduras 19 nāg Julio nāg 1918.

Ang iba pang mangâ bansâ na kung bagamat dī kalaban ay kasirâ ay ito namang māga sumusunod: Bolibia, Nicaragua, Hayti, Sto Domingo, Costa Rica, Peru, Uruguay at Ecuador.

Salin sa "El Comercio" 24 Feb. 1918.

FRANCISCO MANAJAN.

Carlos F. Malfort

FOTOGRAFO

SAN FERNANDO 940, BINONDO, MANILA.

Sinomang ibig paretrato ay maaaring tawagin siya sa sariling bahay ó kaya'y pagsadyain naman siya sa kanila.

THE AMERICAN BIBLE SOCIETY

503 AVENIDA RIZAL.

Nagbibili nāg māga Biblia sa iba't ibang wika. Inyong pagsadyain at pagkakalooban kayo nāg ayon sa halagang taglay ninyo.

Ang Tangan-tangan o “Ang Aceite de Castor”

Isa sa māga bagay na dapat lingâpin nāg mag-sasakang pilipino ay ang tungkol sa pagtatanim nāg māga puno nāg “Aceite de Castor”, na kilala rin naman sa pangalang Palma Christi, Tanğantangan at sa botánika ay kilala sa pangalang *Ricinus communis*, sa urì nāg māga *Euforbiáceos*. Ito'y isang halaman sa lupaíng mainit, at sa kasalukuyan ay biglang nagtaglay nāg malaking kabuluhán sa boong sangdaigdigan palibhasa't sjyang tangging langis na may malaking kapakanan sa māga *aereopiano* o māga sasakyang iyan nagagamit, kundi sa maliliit mang máquina na nangatagtaglay nāg dī kawasang lakas, na gaya halimbawâ sa māga makinang gamit sa pagsasaka na nāgayo'y lumulupanâ sa Estados Unidos sa iba't ibang lupain. Bukod sa gañit sa māga bagay na ito ay gamit din naman sa panggagamot, sa māga katad na inabuting urì, sa paggawâ nāg sabón at sa iba't iba pang bagay.

Dahil dito ang magsasakang pilipino na mag-halaman nito ay lubos na makaaasa na siya'y makikinabang.

Ang Tanğan tanğan, palibhasa't ang puno'y totoong matigas ay walang māga hayop na nananalantâ at dī naaanó kahit ang bînhî ay matanim sa māga lupang mabatô o matigas: anopa nāgat tumutubô sa māga lupâ na dī tinutubuan nāg bang halaman. Gayon man ay namamatay ang halamang ito sa māga lupang mabuhangin at sa kuminoy. Ang ibig nāg Tanğan-tanğan ay isang lupang tuyô na halumigmig.

Pagkatapos na mabungkal ang lupâ, malinis at maihandâ ang māga hukay sa agwat na

LIBRERIA Y PAPELERIA

DE

P. S. Viuda de Soriano.

Rosario 225 y Plaza del Conde No. 1008, Binondo.

Nagbibili nāg māga aklat sa tagalog, kastila at inglés; nāg māga kuaderno, pluma, lapis, tinta, papel at ibp.

Boong giliw na tinatanggap ang lahat.

BAHAY SANGLAAN

NI

ZACARIAS DE GUZMAN

Daang Villalobos 144, Kyapo. Tel. 3595.

Mabuting maghalágá sa māga hiyás, na gaya n̄g māga brilyante, perlas, gintó at iba pang māga bagay na may halagá. Mataas ang turing sa māga pagtasa, magaan ang patubò.

tig-iisang metro ay itinatanim ang māga binh̄ na hanay-hanay. Sa ganitong paraan ay magaang pag-anihan at marami ang naáani. Samantalang ang buñga ay nahihihing sa limá o anim na bwan pagkatapos na máitanim, ay lalong maigi na pamumulaklak ay kapunin na putlin at maging isang paa lamang ang taas, sakâ linançin ang māga bahaging pinutlán anopá't mapabaong maigi sa hanay n̄g māga pananím. Sa ganitong paraan ay lumalagò ang ugat pagsibol sa māga pinutlán n̄g māga bagong supling at sa pagaani ay nakukunan n̄g makaitlong higit kaysa māga dí ginawán nito.

Kung ang lupang pagtatanimán ay magubat at ayaw paggugulan, ay maaaring hasikan pag-sisimulâ n̄g tag-ulán, na dí na kailançang alagaan hanggang mamulaklak. Hindi n̄gá lamang pag aanihan n̄g marami at maliliit ang nagiging butó.

Ang halamang ito ay dapat paghalomigmging maigi sa loob n̄g dalawang bwan n̄g pagkatanim upang bumuti ang pagsibol. Sapagka't napaiilalim na maigi ang ugat n̄g halamang ito ay nakaiitit n̄g tubig at hindi nasasalantâ sa panahon n̄g pagkakatuyot. Kung mabuting urì ang binhing itinanim at ang lupang pinagtamnan ay hindi nápkasamâ, ang māga natanim na may agwat na tig iisang metro at inalagaan n̄g kahi't kaontî ayon sa nabanggit sa dakong staas ay maaasahang pakikinbangán n̄g malaki.

Pagka magulang na ang māga pangalupkop na māga binh̄ ay dapat putulin bago mahinog na maigi, at imbakin sa isang bangán ó kaya'y isilid sa māga bayong at ibitin sa māga bubóng hanggang sa bumuká ang māga pangalupkop at magsilabas ang māga butó, na kung magkagayon

"Herrera Bros"

PLATEROS Y GRABADORES

Se reciben toda clase de trabajos concer-nientes al ramo.

Especialidad en grabados, esmero y prontitud.

No. 1522 Azcárraga
Sta. Cruz

Manila, P. I.

TEL. 3916.

Ngayo'y panahon n̄g "Sakit n̄g Ngipin"

Kung hahanap kayo n̄g DENTISTA ay tunguhin ninyo si

Dr. A. Vergel de Dios

447 EVANGELISTA.

Walang sakít na gumamot ó bumunot.

ay kailançan nang ihiwalay ang māga butó at isilid ulí sa māga bayong. Ito'y hindí ginagalaw n̄g anomang hayop ni n̄g dagâ at hindí pangangan-ambahin sa bangán hanggang sa máikita n̄g bibili n̄g mabuting halagá sa pámlilihan.

Palibhasa'y ang halamang ito ay nagpapawis n̄g patakpatak na halos malagkit sa māga punò n̄g māga dahon, at nilalapitan n̄g māga langgam ay mabuti n̄g budburán n̄g abó; gayou man, kungdî lubhang marami ay maaaring pabayaan. Manakánakâ ay kinakain n̄g uod ang māga dahon at mangyayaring ikapahamak: kaya't mabuting dalawing maminsanminsan at alisan n̄g uod. Kung ang isa ó ilang punò ay kákitaan n̄g pagkasalantâ n̄g uod ay bunutin agad at sunugin upang hwag makáhawa sa iba.

Dapat din namang malaman na ang sapal n̄g māga ito pagkatapos makunan n̄g langís ay nakakalason at hindí dapat ipakain sa hayop; n̄guni't mabuting pangpatabâ n̄g lupà lalong lalò na sa māga tubuhán palibhasa't may taglay na mabuting urì n̄g potasa at kaonting ásido pospóriko.

Talastasin din naman na dí namin iminu-mungkahì na paghalamanan n̄g "Aceite de Cas-tor" ang matatabang lupà na dapat paghasikan n̄g palay at ibang kakainín, kungdî isagawâ doon sa māga lupà na dí magamit.

Ang bawa't isang ektareang lupà ay ma-pag aanihan nito n̄g tatlong tonelada at kala-hati at madalas na pinakinabançan sa Estados Unidos n̄g P-600.00 hanggang P-750.00 pagkatapes n̄g ikalawang taón. Sapágka't ang māga ito ay hindi nan̄gançailançang itanim na mali, kungdî sa bawa's tatlo o limang taón ayon sa urì n̄g binh̄, at isa n̄g magaang paraan na pagkakitaan n̄g salapi.

SOMBRERERIA Y SASTRERIA.

DE
P. AUSTRIA.

Carriedo 247.

M. H. del Pilar, 409. Ermita.

Tel. 4482.

Tel. 3503.

Nagbibili n̄g sarisaring māga bagay para sa māga lajake, gaya n̄g sapatos, medyas, corbata, panyô, lalong lalò na n̄g māga sombrero rito sa Pilipinas.

Aklat na Patnubay

Ang "PHILIPPINE DIRECTORY" ay tapós na sa limbagán. Ang aklat na ito ay naglalamán ng totoong maraming mahalagang bagay, gaya ng kasaysayan at heograpiya ng Pilipinas sa isang maikling pananalaysay, ang talaan ng mga lansangan, pook, bayan at lalawigan nitong Pilipinas sangpū ng mga namiminunò sa mga ito, at gayon din ang maraming bagay na dapat malaman ng madlā hinggil sa pagsasaka, pangangalakal at iba't ibang pagkabuhay, sakâ ang ayos at kapakanán ng mga kágawaran at kawanihan ng ating Pámahalaan. Sumulat kayo agad kay G. CORNEJO at ng hwag • kayóng maubusan.

Kaya ngā marapat pakaingatan ang pagpili ng binhī upang maasahang magiging matitibay at maiigi, mabulaklak at malangis at mapag-anihan ng marami at ng mabuting url.

Tungkol sa Pagtatanim ng Palay

Sa kasalukuyang ay totoong maraming sarisaring url ng palay rito sa sangkapuluan, at karaniwang ipatanim ng nangagbubukid nito kung aeo na lamang url mayroen sila. Mang-yayari pa na may uring napagaanihan ng marami at may na pag-aanihan ng kaonti lamang.

Kung ito'y pakialaman ng pámahalaan na ipatanim yaong mga napagaanihan ng marami ay makapagbibigay lunas ngā sa nang-yayaring kasalatán. Kailangan ngā maglahad ng isang pátkaran, pagkalooban ang mga magsasaka nito ng mga uring napagaanihan ng marami at singilan ng mababang halaga ó kaya'y pahiramin sila, na pag-aani ay saka palitan.

PACO STUDIO
1430 HERRAN

May manunuklay na walang
BAYAD.

BIBLIA BIBLIA

SA LAHAT NG WIKA
SA
BRITISH & FOREIGN BIBLE SOCIETY
636 Isaac Peral, Ermita.

Mabuti rin naman na mag-ukol ng mga kawaní ng pámahalaan na marunong kumilala ng nababagay na url sa gayo't gayong lupà at sa ganitong paraan ay maaasahan ang kagalingan ng mga pag-aani ng mga palay rito.

At lalong mabuti sana ay magkala't sa iba't ibang lalawigan ng mga akdā hinggil sa mabuting paraan /ng pagbubukid ng palay at sa wikang kastilà, tagalog, bisaya, kapangpangan, ilokano, bikol, ibp. At inaabahan namin na kung ang paraang ito'y palalakarin ng pámamaalan oy malulunasan sa hinaharap ang kasalatan ng bigás dito sa atin.

Paunawa

Sino mang ibig sumuskribí rito sa "Patnubay ng Bayan" ay sumulat kay S. G. Calderón, 758 R. Regente, Binondo, Manila. ₱1.00 isang taón sa Maynila. ₱1.20 sa lalawigan.

Ang sa bawa't taóng nagdaan ay ₡2.00.

Stangl Press

641 Sales, Maynilà.
P. O. Box 733.

Tumatanggap ng mga limbagan na gaya ng mga tarjeta na may iba't ibang hugis, invitación, membrete, programa, alegato, revista, libro at ibp.

Gayon din naman tumatanggap ng ukol sa enkuadernasion, sa halagáng kayang kaya ng mga nagsisipagpagawâ.

Pagsadyain ang palimbagang ito at ng kayo'y masiyahan.

SASTRERIA Y SOMBRERERIA

Ibig ba ninyong magkaroon ng mga maiinam na kasuutan ayon sa bagong panahon? Kung gayon, magsadya kayo sa patahian ni

ISAIAS ALVARAN
606 Azcarraga, Tondo.
MANILA.

:: FILIPINA ::

Tan̄ing Pahayagang bwanan nḡ m̄ga babae, sa wikang Ingles at Tagalog. Naglalaman nḡ maraming bagay tungkol sa ikagagaling nḡ kababaihan sa bayan, sa samahan at sa sarili.

MAGSISUSRKIBÍ KAYO. -P-1.50 LAMANG ISANG TAON.

Pasulatan: 324 Misericordia, Maynila.

CORNEJO'S PHILIPPINE DIRECTORY. 1918-1919

324 Misericordia, Sta. Cruz, Manila

It's an annual publication in English and Spanish for Business and Professional Men, Teachers and Students, Politicians and Public Officers, Travellers, Writers, Agriculturists, etc.

Price Per Copy: -P-7.00 Plus -P-1.00 When sent by Reg. Mail

Taller de Encuadernación

NI

Sofronio G. Calderón

758 Reina Regente, Binondo.

1918

Murang tumanggap at mabuting yumari.

Gumagawa nḡ mga pads na gamit sa
mga páaralan at sa mga opisina.

ESTOS SON LOS OBSEQUIOS MAS HERMOSOS

PARA

UNA DAMA
DISTINGUIDA.

UNA JOYA DE NUESTRAS CASAS SERA PARA ELLA DE GRAN VALOR Y APRECIOS.

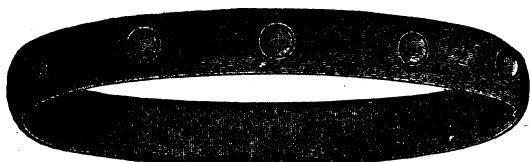
Los brillantes de "HEACOCK" deslumbran por su Fino Tallado y su interesante calidad.

Son nuestras piedras de un Blanco Azulado que encanta.

SORTIJAS DE BRILLANTES

Desde P18.00 a P2.000.00,

Verdaderas Novedades en Pulseras de Brillantes.

Desde -P-45.00 a -P-500.00

PENDANTIFS
DE EXQUISITOS DISE-
NOS, CON
BRILLANTES,
PERLAS U OTRAS
PIEDRAS PRECIOSAS.
Desde P3.50 a P3.000.00

VANITY-CASES
LOS TENEMOS DE PLATA DESDE P26.00 A P80.50
DE ORO
DESDE P374.00 A P600.00

EN PENDIENTES DE BRILLANTES:

TENEMOS, SE PUEDE DECIR, EL MEJOR SURTIDO QUE HAY EN PLAZA.

Desde P22.00 a P1.500.00

H. E. HEACOCK Co.—ESCOLTA 121-123